

Bruxelles, 12 aprilie 2018
(OR. en)

7809/18

**Dosar interinstituțional:
2018/0082 (COD)**

**AGRI 163
AGRILEG 49
CONSOM 106
CODEC 530**

PROPUNERE

Sursă:	Secretar general al Comisiei Europene, sub semnătura dlui Jordi AYET PUIGARNAU, director
Data primirii:	12 aprilie 2018
Destinatar:	DI Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2018) 173 final
Subiect:	Propunere de DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2018) 173 final.

Anexă: COM(2018) 173 final

Bruxelles, 12.4.2018
COM(2018) 173 final

2018/0082 (COD)

Propunere de

DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI
privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de
aprovizionare cu alimente

{SWD(2018) 91 final} - {SWD(2018) 92 final} - {SWD(2018) 93 final}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

Fermierii, prelucrătorii, traderii, comercianții angro, comercianții cu amănuntul și consumatorii sunt, cu toții, actori în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente. Operatorii mai mici din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente se confruntă mai des cu practici comerciale neloiale din cauză că au, în general, o putere de negociere redusă în comparație cu cea a marilor operatori din cadrul lanțului. Producătorii agricoli sunt deosebit de vulnerabili față de practicile comerciale neloiale, deoarece puterea lor de negociere nu este comparabilă cu cea a partenerilor lor din aval care le cumpără produsele, pentru că opțiunile lor pentru vânzarea produselor către consumatori sunt limitate.

Există un amplu consens în privința faptului că practicile comerciale neloiale afectează întregul lanț de aprovizionare cu alimente. Din 2009 până în prezent, trei comunicări ale Comisiei s-au concentrat asupra lanțului de aprovizionare cu alimente, inclusiv asupra practicilor comerciale neloiale.

În iunie 2016, Parlamentul European a îndemnat Comisia, printr-o rezoluție¹, să prezinte o propunere de cadru legal la nivelul Uniunii privind practicile comerciale neloiale. În decembrie 2016, Consiliul a invitat Comisia să realizeze, în timp util, o evaluare a impactului în vederea propunerii unui cadru legislativ la nivelul Uniunii sau a unor măsuri nelegislative pentru eliminarea practicilor comerciale neloiale². În septembrie 2016, Comitetul Economic și Social European a publicat un raport care invită Comisia și statele membre să ia măsuri rapide de prevenire a practicilor comerciale neloiale prin înființarea unei rețele europene armonizate a autorităților de asigurare a conformității, astfel încât să se creeze condiții de concurență echitabile în cadrul pieței unice³.

În raportul său din 2016, Comisia a identificat câteva domenii în care se pot realiza îmbunătățiri în ceea ce privește atât legislațiile statelor membre privind practicile comerciale neloiale, cât și inițiativele voluntare ale industriei. Comisia s-a angajat să reevalueze, până la sfârșitul mandatului său, în lumina evoluțiilor ulterioare, necesitatea unor acțiuni la nivelul UE pentru combaterea practicilor comerciale neloiale. Astfel cum se detaliază în evaluarea impactului (secțiunea 3.3), așteptările referitoare la îmbunătățiri nu au fost îndeplinite întru totul.

Când sunt utilizate, practicile comerciale neloiale pot pune sub presiune profiturile și marjele operatorilor, ceea ce poate duce la alocarea greșită a resurselor și chiar la încetarea activității unor jucători altminteri viabili și competitivi. De exemplu, reducerile unilaterale retroactive ale cantităților contractate în cazul mărfurilor perisabile echivalează cu o pierdere de venit pentru un operator care poate avea dificultăți în a găsi un debușeu alternativ pentru mărfurile respective. Plățile întârziate în cazul mărfurilor perisabile după ce acestea au fost livrate și vândute de către cumpărător constituie un cost financiar suplimentar pentru furnizor. Eventualele obligații impuse furnizorilor de a-și lua înapoi produsele nevândute de vânzător pot constitui un transfer nejustificat al riscului către furnizori, care are repercusiuni asupra securității planificării și investițiilor lor. Marja unui furnizor ar putea fi redusă în mod

¹ Rezoluția Parlamentului European din 7 iunie 2016 referitoare la practicile comerciale neloiale în cadrul lanțului de aprovizionare cu produse alimentare [2015/2065(INI)]

² [Concluziile Consiliului](#) din 12 decembrie 2016 privind consolidarea poziției fermierilor în cadrul lanțului alimentar și combaterea practicilor comerciale neloiale.

³ [COM\(2016\) 32 final](#), 30 septembrie 2016.

nejustificat dacă acesta ar fi forțat să contribuie la activitățile promoționale generice din magazine ale distribuitorilor fără a beneficia pe măsură în urma activităților respective.

Într-un mediu de politică agricolă ce a devenit în mod evident mai puternic orientat spre piață, buna guvernare a lanțului de aprovizionare cu alimente a devenit mai importantă pentru operatori, în special pentru producătorii agricoli. Propunerea ar trebui să garanteze că acești operatori pot concura în mod echitabil, contribuind astfel la eficiența de ansamblu a lanțului. Comportamentul neloial în afaceri al operatorilor cu putere de negociere care nu este interzis sau existența unor căi de atac fără eficacitate pot submina viabilitatea economică a operatorilor din cadrul lanțului. De asemenea, o astfel de guvernare deficitară riscă să erodeze încrederea în corectitudinea de ansamblu și în funcționarea lanțului de aprovizionare cu alimente.

Lanțul de aprovizionare cu alimente este un continuum de piețe interconectate vertical. Este caracterizat de diferențe semnificative în ceea ce privește puterea de negociere relativă între întreprinderile mici și mijlocii și întreprinderile mari. Nivelurile de concentrare în etapele situate în aval față de producția primară sunt ridicate în toate statele membre. În unele cazuri, practicile comerciale neloiale afectează producătorii mai puțin puternici, de exemplu producătorii agricoli, chiar și atunci când aceștia nu sunt expuși direct la astfel de practici, dacă costurile generate de practicile comerciale neloiale sunt transferate înapoi de-a lungul lanțului de aprovizionare cu alimente până la cea mai slabă verigă, care este, adesea, fermierul. Astfel, efectul negativ al unei practici comerciale neloiale care se manifestă în aval, de exemplu între un comerciant cu amănuntul și un prelucrător, se poate transmite înapoi de-a lungul lanțului pentru a ajunge, în cele din urmă, la fermieri.

Faptul că 20 de state membre au norme specifice privind practicile comerciale neloiale este o dovadă a îngrijorării semnificative la nivel național în privința practicilor comerciale neloiale. Modul în care statele membre abordează practicile comerciale neloiale este însă foarte eterogen. În unele state membre nu există nicio protecție specifică împotriva practicilor comerciale neloiale sau protecția existentă este ineficăce.

Este posibil ca dreptul general (al contractelor) să interzică anumite practici, iar cei care s-au confruntat cu practici comerciale neloiale au opțiunea de a face apel la căi de atac în fața unei instanțe de drept civil. Chiar dacă reglementează practica în cauză, dreptul general al contractelor poate fi însă dificil de pus efectiv în aplicare: adesea, un partener mai vulnerabil implicat într-o tranzacție comercială nu dorește să depună o plângere de teamă că ar compromite o relație comercială existentă cu partenerul mai puternic („factorul teamă”).

Mai mult, abordările divergente ale statelor membre în ceea ce privește reglementarea practicilor comerciale neloiale generează condiții concurențiale diferite pentru operatori. Având în vedere abordarea fragmentară actuală, măsura în care operatorii sunt protejați împotriva practicilor comerciale neloiale depinde de statul membru. Divergența normelor riscă să genereze condiții concurențiale diferite.

De asemenea, autoritățile de asigurare a conformității din statele membre nu se prea coordonează, din cauza lipsei unor structuri oficiale de coordonare la nivelul UE. O astfel de coordonare ar putea îmbunătăți practicile de asigurare a conformității în statele membre.

Inițiativa privind lanțul de aprovizionare (SCI)⁴ este o inițiativă voluntară a industriei private prin care se încearcă gestionarea practicilor comerciale neloiale. Pe lângă măsurile naționale obligatorii, în statele membre există inițiative naționale similare. De la lansarea sa, SCI a avut și are în continuare un rol important în statele membre în sensibilizarea cu privire la practicile

⁴ <http://www.supplychaininitiative.eu/ro>. Oficial, SCI a fost înființată în 2013, dar „Principiile referitoare la bunele practici”, un fel de cod de conduită, datează din 2011.

comerciale neloiale și în încurajarea comportamentului echitabil în afaceri. Inițiativa a evoluat de-a lungul timpului și a desemnat recent un președinte independent. Inițiativa constituie un for pentru soluționarea timpurie și nelitigioasă a disputelor. Este puțin probabil însă ca SCI să se transforme într-un cadru de guvernanță cuprinzător care să facă inutilă adoptarea unor măsuri de guvernanță publică, inclusiv a unor măsuri de asigurare a conformității. Participarea la SCI este voluntară, iar deocamdată SCI nu cuprinde toți operatorii din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente. De exemplu, în vreme ce SCI are membri care sunt comercianți cu amănuntul, la SCI nu participă nicio alianță de cumpărare între comercianții cu amănuntul și nicio organizație care să reprezinte producătorii agricoli. Organizațiile care reprezintă producătorii agricoli nu s-au alăturat SCI deoarece, în opinia lor, SCI nu asigură un nivel de confidențialitate suficient pentru părțile care depun plângeri, nu efectuează investigații independente și nu aplică sancțiuni⁵. Totuși, organizațiile care reprezintă producătorii agricoli participă la inițiativele lanțului de aprovizionare la nivel național.

Anumite limitări la un cod voluntar pot fi, de asemenea, structurale. SCI nu are capacitatea de a impune sancțiuni, iar deciziile sale nu sunt publicate (deci nu există un efect disuasiv). Litigiile între două părți nu sunt gestionate într-o manieră care să asigure confidențialitatea plângerilor, nici măcar în primele etape ale procedurii. Mai mult, SCI nu are capacitatea de a desfășura investigații din proprie inițiativă. Din cauza preocupărilor legate de asigurarea efectivă a conformității, nivelul participării producătorilor agricoli la SCI rămâne în continuare redus. În plus, o inițiativă voluntară nu poate rezolva, ea însăși și de una singură, problema fragmentării reglementărilor statelor membre în ceea ce privește practicile comerciale neloiale.

Așadar, prezenta propunere de directivă vizează reducerea aplicării practicilor comerciale neloiale în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente, prin introducerea unui standard de protecție minim comun în întreaga UE care să conștie într-o scurtă listă de practici comerciale neloiale specifice interzise. Protecția vizează furnizorii mici și mijlocii din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente în măsura în care aceștia vând produse alimentare unor cumpărători care nu sunt mici și mijlocii. Acest domeniu de aplicare are scopul de a contribui la un nivel de trai echitabil pentru populația agricolă, un obiectiv al politicii agricole comune prevăzut la articolul 39 din TFUE.

Dispozițiile care vizează cerințele minime privind asigurarea conformității pe care trebuie să le îndeplinească autoritățile competente naționale consolidează caracterul disuasiv al sistemului propus. În sfârșit, dar nu în cele din urmă, un mecanism de coordonare între autoritățile de asigurare a conformității, facilitat de Comisie, va face posibile schimburile de date în ceea ce privește numărul și tipul investigațiilor desfășurate referitoare la încălcări și va oferi un forum pentru schimbul de bune practici, în scopul îmbunătățirii eficacității în ceea ce privește asigurarea conformității.

Măsurile propuse completează măsurile existente în statele membre și codul de conduită al SCI (abordarea armonizării minime).

- **Coerența cu dispozițiile deja existente în domeniul de politică vizat**

Deocamdată nu există reglementări orizontale la nivelul UE privind practicile comerciale neloiale între întreprinderi. Echitatea în activitățile de piață în contextul business-to-business este obiectivul specific al Directivei 2006/114/CE, care reglementează practicile înșelătoare și

⁵ Comisia Europeană, [Raport](#) al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind practicile comerciale neloiale din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente între întreprinderi, ianuarie 2016, p. 8.

cerințele publicității comparative. Totuși, dispozițiile cuprinse în directiva menționată nu se referă la practicile comerciale dintre întreprinderi identificate în prezenta propunere.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Sfera de aplicare a legislației din domeniul concurenței diferă de cea a reglementărilor referitoare la practicile comerciale neloiale. Practicile comerciale neloiale sunt practici care, în cele mai multe cazuri, nu implică o încălcare a normelor în materie de concurență deoarece o astfel de încălcare necesită existența unei poziții dominante pe o anumită piață, precum și identificarea unei utilizări abuzive a respectivei poziții care să afecteze piața în ansamblul ei. Prin comparație, reglementările referitoare la practicile comerciale neloiale combat orice situație de inegalitate în ceea ce privește puterea de negociere (în majoritatea cazurilor fără o poziție dominantă pe piață) și interzic întreprinderilor să impună partenerilor lor comercianți sau să obțină sau să încerce să obțină de la aceștia termene și condiții considerate nejustificate, disproportionale sau lipsite de considerație (fără a avea neapărat un efect asupra pieței în ansamblul ei). În consecință, reglementările referitoare la practicile comerciale neloiale vor fi compatibile cu normele UE în materie de concurență și complementare acestora.

Divergența în ceea ce privește reglementarea și formele de protecție insuficientă asemănătoare cu practicile comerciale neloiale au determinat elaborarea unor inițiative ale UE în domeniul protejării consumatorilor în relația lor cu întreprinderile. Unele state membre au extins reglementările respective la situațiile business-to-business de la nivel național. Abordarea conceptuală din cadrul reglementărilor business-to-consumer ale UE prezintă caracteristici relevante care coincid cu cele ale reglementărilor existente ale statelor membre care vizează practicile comerciale neloiale și care guvernează tranzacțiile între întreprinderi, și anume concentrarea asupra părților mai slabe ale tranzacțiilor comerciale.

Directiva privind întârzierea în efectuarea plăților (2011/7/UE) prevede că, în cazul tranzacțiilor comerciale între întreprinderi, termenul de plată stabilit în contract nu ar trebui să depășească 30 de zile calendaristice, perioadă care poate fi prelungită la 60 de zile calendaristice dacă nu se convine în mod expres altfel în contract și cu condiția ca prelungirea să nu fie vădit inechitabilă pentru creditor. Așadar, absența unui termen de plată maxim obligatoriu în cazul tranzacțiilor între întreprinderi este adesea exploatată pentru a se impune termene care sunt mult mai lungi decât cele confortabile pentru creditor sau care nu sunt justificate de practicile comerciale sau de natura contractului. Prin urmare, propunerea vizează stabilirea unui termen de plată maxim de 30 de zile calendaristice în cazul tranzacțiilor comerciale dintre întreprinderi al căror obiect este achiziționarea și vânzarea de produse alimentare. Acest termen este obligatoriu și nu trebuie depășit în nicio circumstanță. Prezenta propunere constituie o *lex specialis* referitoare la termenele de plată din contractele care se încadrează în domeniul de aplicare al prezentei directive, dar Directiva privind întârzierea în efectuarea plăților rămâne, totuși, aplicabilă ori de câte ori se efectuează o plată întârziată, pentru dispozițiile rămase, în special pentru părțile referitoare la plăți și la ratele dobânzilor, la compensații, la clauzele contractuale și practicile inechitabile, la procedurile de urgență pentru obținerea ordinelor de plată, la calendarele de plată și la rezerva dreptului de proprietate.

2. TEMEIUL JURIDIC, SUBSIDIARITATEA ȘI PROPORȚIONALITATEA

- **Temeiul juridic**

Un obiectiv esențial al PAC este asigurarea unui nivel de trai echitabil pentru populația agricolă (articolul 39 din TFUE). Faptul că accentul pus de UE asupra bunăstării producătorilor se reflectă la nivel constituțional este o caracteristică unică, proprie sectorului agricol, sugerând responsabilitatea cuprinzătoare a PAC pentru agricultura europeană.

Tratatul enumeră alte patru obiective pentru PAC, și anume creșterea productivității agriculturii, stabilizarea piețelor, garantarea siguranței aprovizionărilor și asigurarea unor prețuri rezonabile pentru consumatori.

Articolul 39 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) precizează că politica agricolă comună (PAC) trebuie să asigure un nivel de trai echitabil pentru populația agricolă, să sporească productivitatea agriculturii, să stabilizeze piețele, să garanteze siguranța aprovizionărilor și să asigure prețuri rezonabile pentru consumatori. Articolul 40 din TFUE prevede că organizarea comună a piețelor trebuie să excludă orice discriminare între producători. Articolul 43 din TFUE precizează că organizarea comună a piețelor trebuie să asigure, pentru schimburile comerciale din cadrul Uniunii, condiții similare celor existente pe piața națională.

Mozaicul de reglementări referitoare la practicile comerciale neloiale din statele membre sau absența unor astfel de reglementări riscă să împiedice îndeplinirea obiectivului de a se asigura un nivel de trai echitabil pentru populația agricolă. Practicile comerciale neloiale periclitează profitabilitatea producătorilor agricoli și generează o presiune în sensul reducerii veniturilor de piață ale acestora. Așadar, reglementarea acestor practici se încadrează în sfera de competență instituită prin principiile PAC.

Absența unui cadru comun de reglementare privind practicile comerciale neloiale contrastează cu alte domenii care sunt reglementate prin PAC și care au relevanță directă pentru operatori, cum ar fi normele UE în materie de concurență, normele privind ajutoarele de stat și standardele de comercializare. În aceste domenii, organizarea comună a piețelor [Regulamentul (UE) nr. 1308/2013] prevede norme comune relevante pentru condițiile de piață cu care se confruntă operatorii din UE, astfel încât să contribuie la coeziunea economică și socială, precum și la condiții de concurență echitabile pe piața unică.

În conformitate cu articolul 38 alineatele (2) și (3) din TFUE, PAC reglementează în principal produsele agricole enumerate în anexa I la TFUE. Totuși, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a confirmat explicit că produsele alimentare care nu sunt enumerate în anexa I la TFUE (produsele din anexa I sunt considerate „produse agricole” în temeiul tratatului) pot fi vizate de acte adoptate în temeiul articolului 43 din TFUE dacă acest lucru contribuie la îndeplinirea unuia sau mai multora dintre obiectivele PAC, iar produsele agricole sunt principalele produse vizate⁶.

Mai mult, o abordare care protejează producătorii agricoli și asociațiile lor (cooperativele și alte organizații de producători) trebuie să țină seama, de asemenea, de efectele negative indirecte pe care le pot suferi aceștia din cauza practicilor comerciale neloiale aplicate în avalul lanțului de aprovizionare cu alimente; mai exact, este vorba despre operatorii care nu sunt fermieri, dar a căror poziție de negociere slabă în avalul lanțului îi face vulnerabili față de practicile comerciale neloiale. Protecția împotriva practicilor comerciale neloiale oferită furnizorilor din aval împiedică apariția unor consecințe nedorite pentru fermieri din cauza redirectionării comerțului spre concurenții lor deținuți de investitori – de exemplu în etapa prelucrării – care nu s-ar bucura de protecție (de exemplu, un risc juridic mai mic pentru cumpărători de a se confrunța cu acuzații privind practicile comerciale neloiale).

Având în vedere toate acestea, articolul 43 din TFUE, care conferă legiuitorului Uniunii competențele juridice de instituire a unei organizări comune a piețelor agricole din UE, poate servi, în principiu, drept temei juridic pentru măsuri care vizează practicile comerciale neloiale aplicate în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente în legătură cu comerțul cu produse alimentare provenite de la producătorii agricoli.

⁶ Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene, [C-343/07](#), 2 iulie 2009, punctele 50-51.

- **Subsidiaritatea (în cazul competențelor neexclusive)**

Nu există reglementări comune ale UE care, apropiind sau armonizând măsurile divergente ale statelor membre de combatere a practicilor comerciale neloiale, să constituie un standard de protecție minim comun la nivel european. În absența unor măsuri la nivelul UE, statele membre nu au nici mecanisme de coordonare pentru a realiza o astfel de apropiere, nici stimulente evidente pentru a realiza o aliniere din proprie inițiativă. În pofida recomandărilor din comunicările Comisiei, nu există încă un standard de protecție minim împotriva practicilor comerciale neloiale în statele membre.

Unele state membre nu au deloc norme specifice care să constituie o protecție împotriva practicilor comerciale neloiale. Altele nu abordează aspecte importante ale asigurării eficace a conformității cu reglementările referitoare la practicile comerciale neloiale. Acest lucru duce la insuficienta protejare a operatorilor vulnerabili, în special a producătorilor agricoli. Mai mult, în pofida efectelor lor pozitive în ceea ce privește guvernanta privată a practicilor comerciale neloiale, codurile voluntare, inclusiv SCI – în măsura în care se aplică în statele membre – nu pot înlocui în mod eficace măsurile de guvernanta publice.

Așadar, sunt necesare măsuri la nivelul UE care să soluționeze problema protejării insuficiente împotriva practicilor comerciale neloiale, prin crearea unui standard minim comun la nivelul întregii UE. După ani de discuții, analize și recomandări care au îmbunătățit doar într-o oarecare măsură situația de pe teren, adoptarea unui act legislativ la nivelul UE este o măsură prin care se poate asigura un astfel de standard de protecție minim în întreaga UE, inclusiv în ceea ce privește coordonarea și asigurarea conformității.

Reglementările UE sunt eficace deoarece prevăd un standard minim care ar fi comun pentru toate statele membre și care ar introduce protecție în statele membre în care nu există în prezent reglementări pentru protecția împotriva practicilor comerciale neloiale. Abordarea aleasă este proporționată în raport cu problema întâlnită și cu măsurile existente în statele membre. Această abordare nu prevede un cadru cuprinzător la nivelul UE care să reglementeze practicile comerciale neloiale în statele membre. Din contră, potrivit abordării bazate pe o minimă armonizare, prezenta propunere vizează o scurtă listă de practici comerciale vădit neloiale, dar lasă statelor membre au o amplă marjă de manevră pentru a decide dacă să prevadă măsuri de mai mare anvergură. Reglementările de mai mare anvergură ale statelor membre privind practicile comerciale neloiale și codurile voluntare, precum SCI, nu ar fi înlocuite, ci mai degrabă completate. Așadar, se preconizează că un standard minim la nivelul UE va duce la sinergii, nu va anula avantajele acestor sisteme. În al doilea rând, directiva propusă prevede competențe de asigurare în mod eficace a conformității care și-au dovedit eficacitatea în ceea ce privește atât eliminarea „factorului teamă”, cât și sporirea efectului disuasiv și îmbunătățirea căilor de atac în statele membre. Din nou, abordarea aleasă este cea a armonizării minime și se bazează pe autoritățile de asigurare a conformității din statele membre, mai degrabă decât pe vreo autoritate centralizată de asigurare a conformității. În al treilea rând, directiva propusă include crearea unei rețele de coordonare a autorităților de asigurare a conformității, facilitată de Comisie, care va permite schimbul de bune practici în materie de punere în aplicare, și a unei platforme pe care să se discute și să se îmbunătățească aplicarea reglementărilor referitoare la practicile comerciale neloiale. Experiența dobândită prin asigurarea respectării reglementărilor referitoare la practicile comerciale neloiale de către Arbitrul Codului Alimentar (*Grocery Code Adjudicator*) din Regatul Unit arată că un sistem de protecție eficace poate reduce utilizarea practicilor comerciale neloiale și poate îmbunătăți eficacitatea căilor de atac împotriva lor.

Măsurile luate la nivelul UE, complementare față de sistemele statelor membre și SCI, constau în reglementări comune referitoare la practicile comerciale neloiale, obiectivul lor

fiind asigurarea unui nivel de trai echitabil pentru populația agricolă (articolul 39 din TFUE). Abordarea adoptată ia forma armonizării parțiale (minime) și ține seama de efectele pozitive ale acordurilor contractuale dintre părți dictate de piață. Deoarece repercusiunile practicilor comerciale neloiale apărute de-a lungul lanțului de aprovizionare cu alimente se transmit, probabil, până la producătorii agricoli, este logic ca aceste practici să fie combătute în mod cuprinzător, de-a lungul întregului lanț.

- **Proportionalitatea**

Combinațiile de opțiuni discutate în evaluarea impactului diferă în funcție de nivelul ambiției lor. În ceea ce privește adecvarea lor pentru rezolvarea problemei, toate sunt, în principiu, potrivite pentru a contribui la îndeplinirea obiectivelor declarate, și anume reducerea aplicării practicilor comerciale neloiale și schimbarea situației actuale, care este caracterizată de o protecție insuficientă. Acestea fiind spuse, recomandările din partea UE au eficacitate limitată în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor urmărite. Recomandările din 2014 și 2016 ale Comisiei către statele membre și SCI nu au produs toate efectele dorite, în parte deoarece anumite rezultate depind de o abordare comună obligatorie. Prin urmare, abordarea aleasă în prezenta directivă este mai eficace în ceea ce privește îndeplinirea obiectivului de a se garanta un nivel de protecție minim în statele membre și, fapt demonstrat de exemplul unor state membre, poate rezolva unele dintre problemele identificate legate de practicile comerciale neloiale, inclusiv deficiențele legate de asigurarea conformității. De asemenea, s-ar părea că măsurile fără caracter obligatoriu nu prea au șanse să ducă la îndeplinirea obiectivului cu aceeași eficacitate.

Abordarea aleasă este circumspectă în diverse moduri, drept care este proporționată în raport cu obiectivul urmărit. Se propune o armonizare parțială, nu totală. Statele membre vor putea avea în continuare reglementări referitoare la practicile comerciale neloiale care depășesc cu mult standardul de protecție minim pe care intenționează să-l introducă prezenta directivă (cu condiția respectării legislației aplicabile a UE). Mai mult, directiva sugerează o abordare bazată pe aplicarea descentralizată de către statele membre. Directiva completează reglementările existente, inclusiv pe cele stabilite prin inițiative voluntare precum SCI. Prin urmare, directiva nu urmărește să definească toate practicile care ar putea fi practici comerciale neloiale, ci stabilește o listă scurtă de practici comerciale neloiale interzise. Domeniul de aplicare al protecției este limitat la IMM-urile furnizoare din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente, deci nu interferează cu relațiile comerciale ale marilor actori din lanț, care riscă mai puțin să fie afectați de practicile comerciale neloiale sau care, se preconizează, pot contracara presiunea nejustificată, pentru a nu „suferi” din cauza practicilor comerciale neloiale, și nu sunt afectați de „factorul teamă” discutat în raportul privind evaluarea impactului în același fel ca operatorii care sunt IMM-uri.

Secțiunile 3.2 și 3.3 ale evaluării impactului abordează aspectul proporționalității. Caracteristicile opțiunii preferate, care fac ca propunerea să fie proporționată în sensul descris mai sus, sunt discutate în secțiunile 5 și 6 și, în sfârșit, în secțiunea 8, care prezintă opțiunea preferată.

- **Alegerea instrumentului**

Instrumentul ales este o directivă, deoarece o abordare bazată pe instrumente juridice neobligatorii riscă să nu fie eficace în ceea ce privește asigurarea condițiilor de concurență echitabile minime dorite. Susținerea unei directive ca fiind instrumentul relevant pentru măsurile referitoare la practicile comerciale neloiale ține seama, totodată, de subsidiaritate: o directivă permite statelor membre să integreze protecția minimă în propriile sisteme juridice naționale într-un mod compatibil cu propriile opțiuni în materie de acte cu putere de lege și acte administrative.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR EX POST, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

- **Evaluările ex post/verificările adecvării legislației existente**

Deoarece încă nu există un cadru legislativ la nivelul UE pentru combaterea practicilor comerciale neloiale, nu este posibilă, în acest moment, prezentarea unei evaluări bazate pe dovezi privind modul în care funcționează măsurile de la nivelul UE. Totuși, unele state membre au realizat evaluări *ex ante* sau *ex post* în ceea ce privește eficacitatea și eficiența propriilor politici de combatere a practicilor comerciale neloiale.

- **Consultările cu părțile interesate**

Procesul de consultare a inclus consultări privind evaluarea inițială a impactului, o consultare publică deschisă, consultări adresate părților interesate din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente (întreprinderi din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente și organizații ale consumatorilor), o consultare a statelor membre, un atelier academic privind practicile comerciale neloiale în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente (organizat de Centrul Comun de Cercetare), reuniuni ad-hoc cu părțile interesate din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente și interacțiuni cu grupurile de dialog cu societatea civilă privind PAC. Principalul scop al procesului de consultare a fost colectarea de dovezi care să contribuie la raportul privind evaluarea impactului.

Părțile interesate au fost invitate să ofere comentarii și dovezi privind definirea problemei, obiectivele de politică, necesitatea unei acțiuni la nivelul UE, opțiunile de politică, impacturile probabile ale opțiunilor de politică și problemele legate de implementare, inclusiv monitorizarea și asigurarea conformității.

În mare, părțile interesate au afirmat că în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente sunt aplicate practici comerciale neloiale frecvente și dăunătoare și s-au exprimat în favoarea acțiunii juridice la nivelul UE (cu excepția sectorului comerțului cu amănuntul), inclusiv în favoarea standardelor de aplicare minime. Comercianții cu amănuntul (de mari dimensiuni) nu sunt de acord că practicile comerciale neloiale se manifestă pe scară largă și se opun măsurilor UE. Participarea organizațiilor consumatorilor la procesul de consultare a fost limitată, însă aceste organizații și-au exprimat interesul de a fi implicate în etapa legislativă.

90 % dintre respondenții care au participat la consultarea publică deschisă au fost întru totul sau parțial de acord cu faptul că în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente există practici care pot fi considerate practici comerciale neloiale. Aceste rezultate au fost, în mare, similare în cazul tuturor grupurilor de părți interesate (producători, prelucrători, traderi, cercetători etc.), cu excepția sectorului comerțului cu amănuntul (12 % au fost întru totul sau parțial de acord cu faptul că în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente există practici comerciale neloiale). Cele mai dăunătoare practici identificate în cadrul consultării au coincis, în mare, cu cele identificate de SCI în Principiile referitoare la bunele practici. Per ansamblu, 87 % dintre respondenți au considerat că Uniunea Europeană (împreună cu statele membre - 58 % sau de UE singură - 29 %) ar trebui să ia măsuri. În ceea ce privește eficacitatea asigurării conformității, cele mai importante aspecte indicate de respondenți au fost: transparența investigațiilor și a rezultatelor (94 %), posibilitatea aplicării de amenzi în cazurile de încălcare a reglementărilor (93 %), posibilitatea depunerii de plângeri colective (92 %), capacitatea de a primi și a gestiona plângeri confidențiale (89 %), desemnarea unei autorități competente (89 %) și capacitatea de a se efectua investigații din proprie inițiativă (73 %).

Contribuțiile părților interesate au fost luate în considerare în cadrul analizei de evaluare a impactului, pe parcursul întregului proces de elaborare a textului, și la elaborarea propunerii de directivă. Deși majoritatea părților interesate au susținut adoptarea unor reglementări

cuprinzătoare care să vizeze mai multe tipuri de practici comerciale neloiale din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente, propunerea Comisiei se bazează pe o abordare limitată care vizează doar câteva tipuri de practici comerciale neloiale deosebit de dăunătoare. În mare, Comisia este de acord cu majoritatea părților interesate în ceea ce privește importanța capacității solide a autorităților statelor membre de a asigura conformitatea și a faptului de a se coordona asigurarea conformității la nivelul UE.

- **Obținerea și utilizarea expertizei**

În plus față de consultările cu părțile interesate, descrise mai sus, analiza de evaluare a impactului s-a bazat pe o amplă gamă de cunoștințe științifice, juridice și aplicate. Pentru definirea situației de referință, informațiile colectate din statele membre au fost prelucrate și analizate de experți din domeniul juridic externi; au fost colectate informații suplimentare privind potențialele impacturi ale opțiunilor atât de la statele membre, cât și din surse de informații disponibile pentru public. La un nivel mai general, dovezile pe care s-a bazat evaluarea impactului includ date și informații obținute în cadrul consultărilor sus-menționate, în cadrul unui atelier academic și dintr-un raport tehnic, prin analizarea literaturii de specialitate și grație schimburilor de informații cu statele membre și țările terțe care dețin experiență în ceea ce privește reglementarea practicilor comerciale neloiale. De exemplu, în raportul său din 2008 intitulat „Investigația privind aprovizionarea cu produse alimentare pe piața Regatului Unit” (*The supply of groceries in the UK market investigation*), Comisia pentru concurență a Regatului Unit a constatat că anumite practici comerciale neloiale pot avea un efect negativ asupra concurenței și asupra bunăstării consumatorilor. Într-un studiu realizat în 2016 pentru DG GROW, Areté a analizat limitele SCI în ceea ce privește combaterea practicilor comerciale neloiale. Iar într-un raport despre practicile comerciale neloiale din 2013, SEO a confirmat rolul pe care îl are teama de răzbunare în cazurile de practici comerciale neloiale.

În plus, pentru evaluarea impactului a fost utilizată expertiza internă atât a cercetătorilor din JRC, în special a celor din cadrul unității pentru economia agriculturii, cât și a experților din domeniul economic și din cel juridic ai DG AGRI.

Atelier academic privind practicile comerciale neloiale în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente

Împreună cu DG AGRI, Centrul Comun de Cercetare (JRC) a organizat în iulie 2017 un atelier privind „Practicile comerciale neloiale în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente”. Peste 12 dintre participanții la acest atelier proveneau din universități din întreaga UE, precum și din SUA.

Pe baza rezultatelor atelierului și cu sprijinul raportorilor academici ai atelierului, JRC a elaborat un raport tehnic care a confirmat existența practicilor comerciale neloiale în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente și a indicat activitățile de reglementare și analitice cuprinzătoare din acest domeniu.

Studiu privind reglementările naționale ale statelor membre pentru combaterea practicilor comerciale neloiale

Printr-un chestionar, Comisia a solicitat feedback din partea statelor membre privind experiențele lor legate de reglementările pentru combaterea practicilor comerciale neloiale, precum și datele și informațiile pe care statele membre le-ar putea împărtăși în acest context. Mai exact, statele membre au fost invitate (i) să actualizeze informațiile colectate în cadrul unui studiu anterior, din 2015, în ceea ce privește existența, implementarea și asigurarea respectării legislației naționale referitoare la practicile comerciale neloiale, (ii) să împărtășească informațiile obținute în cadrul eventualelor evaluări ale impactului pe care le-

au efectuat pentru a lua decizii privind reglementarea la nivel național a practicilor comerciale neloiale și (iii) să furnizeze date și informații privind costurile administrative pe care trebuie să le suporte administrațiile în urma introducerii reglementărilor naționale referitoare la practicile comerciale neloiale.

Răspunsurile statelor membre au fost utilizate drept contribuții la examinarea textului „Reglementări specifice referitoare la practicile comerciale neloiale în statele membre în lanțul de aprovizionare business-to-business din sectorul comerțului cu amănuntul” (*Specific regulations on unfair trading practices in Member States in the business-to-business retail supply chain* - Cafaggi, F. și P. Iamiceli, anexa F la evaluarea impactului). În plus, la elaborarea evaluării impactului și la schițarea diverselor opțiuni, DG AGRI a utilizat estimările statelor membre privind costurile lor administrative generate de introducerea și asigurarea respectării reglementărilor lor naționale referitoare la practicile comerciale neloiale.

Analiza impactului reglementării practicilor comerciale neloiale

Economistul-șef al DG COMP a furnizat o analiză privind posibilul impact al reglementării practicilor comerciale din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente, inclusiv privind identificarea posibilelor beneficii și dezavantaje (pentru operatori și consumatori) ale diverselor tipuri de practici.

• **Evaluarea impactului**

La 21 februarie 2018, DG AGRI a prezentat Comitetului de analiză a reglementării evaluarea impactului. La 23 februarie 2018, Comitetul de analiză a reglementării a emis un aviz negativ. Comitetul de analiză a reglementării a cerut aprofundarea aspectelor prezentate și a solicitat retransmiterea raportului de evaluare a impactului. Comitetul a identificat câteva neajunsuri care trebuiau rezolvate într-o versiune revizuită. La 5 martie 2018, Comitetului de analiză a reglementării i-a fost prezentată o versiune revizuită a raportului de evaluare a impactului, iar comitetul a emis un al doilea aviz, primit la 12 martie 2018, acesta fiind pozitiv, cu rezerve. Anexa 1 la evaluarea impactului cuprinde o trecere în revistă a recomandărilor comitetului și a modificărilor efectuate.

Secțiunea 5 a evaluării impactului prezintă și examinează diversele opțiuni de politică. Aceste opțiuni sunt apoi evaluate și combinate în mai multe combinații de opțiuni plauzibile și diferențiate (secțiunea 6.4). O combinație de opțiuni preferată este prezentată în secțiunea 8. Metodologia utilizată și evaluarea eficacității și a eficienței combinațiilor și a elementelor aflate la baza lor sunt descrise în anexa E.

În ceea ce privește elementele opțiunilor, sunt importante următoarele considerații: Pe baza dovezilor disponibile, nu pare justificată o armonizare detaliată a reglementărilor referitoare la lanțul de aprovizionare cu alimente. O abordare bazată pe o armonizare parțială, cu reglementări substanțiale referitoare la practicile comerciale neloiale, este compatibilă cu reglementările mai stricte ale statelor membre referitoare la aceste practici, introducând totodată un standard de protecție minim în UE care contribuie la îndeplinirea obiectivului de reducere a aplicării unor astfel de practici.

O clauză generală de interdicere a practicilor comerciale neloiale ar oferi un standard comun de protecție împotriva acestor practici în statele membre. Deși ar fi interpretată de autoritățile statelor membre de la caz la caz, această clauză ar implica așteptări privind o aplicare uniformă. Astfel, o clauză generală ar putea implica, *de facto*, un grad de armonizare ce ar putea genera tensiuni legate de sistemele existente ale statelor membre, care se bazează adesea, prin reglementări proprii, pe interdicții generale la nivel național. Interzicerea anumitor practici comerciale neloiale - abordarea prezentei propuneri de directivă - nu are

acest amplu efect de armonizare *de facto*. De asemenea, interdicțiile concret formulate care vizează anumite practici comerciale neloiale vor reduce insecuritatea juridică a tranzacțiilor comerciale care poate rezulta dintre-o interdicție mai generală. Reglementările sunt concepute în așa fel încât, prin specificitatea lor, să fie previzibile pentru operatori și ușor de aplicat de către autoritățile responsabile cu asigurarea conformității.

Este necesar să se facă distincția între practicile prevăzute în termene clare și lipsite de ambiguitate în acordul de furnizare dintre părți înainte de începerea tranzacției și practicile aplicate după începerea tranzacției fără un acord prealabil în termene clare și lipsite de ambiguitate. Prima categorie de practici are mari șanse să genereze rezultate bune în materie de eficiență pentru părți, în vreme ce a doua categorie prezintă mai puține șanse în acest sens. Prin urmare, selectarea anumitor practici comerciale neloiale în prezenta propunere este compatibilă cu acordurile contractuale dintre părți, cu excepția cazului în care nu pot fi considerate în mod rezonabil ca generatoare de rezultate bune în materie de eficiență, de exemplu dacă acordă competențe vagi și nespecificate părții mai puternice, astfel încât aceasta să poată decide unilateral aplicarea unor asemenea practici după începerea tranzacției (imprevizibilitate) sau pentru că anumite practici sunt inechitabile prin natura lor.

Reglementările propuse referitoare la practicile comerciale neloiale se concentrează asupra produselor enumerate în anexa I la TFUE și vizează atât alimentele, cât și produsele agricole prelucrate comercializate de-a lungul lanțului de aprovizionare cu alimente, cuprinzând astfel toate produsele alimentare comercializate. Achiziționarea unor astfel de produse de către cumpărători din lanț care nu sunt IMM-uri va trebui să respecte reglementările UE referitoare la practicile comerciale neloiale. Acest domeniu de aplicare cuprinzător este coerent cu abordarea SCI și cu măsurile statelor membre pentru combaterea practicilor comerciale neloiale. Dacă ar fi cuprinse doar produsele agricole enumerate în anexa I, s-ar risca crearea unor denaturări în cadrul lanțului de aprovizionare care ar putea afecta negativ, în cele din urmă, comerțul cu produse agricole și producătorii agricoli.

Protejarea în mod specific a furnizorilor mici și mijlocii din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente este justificată, aceștia aflându-se adesea în incapacitatea de a se apăra împotriva practicilor comerciale neloiale din cauza lipsei de putere de negociere. De asemenea, există riscul apariției unor consecințe negative nedorite, generate de măsuri care afectează relațiile contractuale dintre operatorii mai mari. Așadar, deși practicile comerciale neloiale sunt definite în termeni de echitate absolută în evaluarea impactului, la momentul actual este mai adecvată o protecție bine orientată. În aceeași ordine de idei, reglementările urmează să se aplice în cazul cumpărătorilor din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente care nu sunt întreprinderi mici și mijlocii, deoarece ei sunt cei care ar putea să își folosească puterea de negociere împotriva operatorilor mai mici într-un fel care face posibilă utilizarea practicilor comerciale neloiale.

Anumite competențe procedurale acordate autorităților responsabile cu monitorizarea aplicării reglementărilor referitoare la practicile comerciale neloiale – și existența unor astfel de autorități în primul rând – s-au dovedit importante pentru ca operatorii să perceapă că respectarea reglementărilor este asigurată în mod eficient și astfel încât cei care se confruntă cu practici comerciale neloiale să nu aibă motive să nu facă apel la căile de atac (eliminarea „factorului teamă”). Așadar, statele membre trebuie să desemneze o autoritate responsabilă cu asigurarea respectării reglementărilor referitoare la practicile comerciale neloiale căreia să îi fie conferite anumite competențe minime de executare inspirate de bunele practici din cadrul sistemelor existente ale statelor membre.

Reglementările de la nivelul UE ar trebui să fie însoțite de un mecanism de coordonare între autoritățile competente care să asigure aplicarea coordonată a acestor reglementări și să

faciliteze schimbul de bune practici. Este important ca acest mecanism de coordonare să colecteze date prin raportarea de către statele membre, pentru a contribui la o revizuire viitoare a măsurilor. Comisia ar facilita rețeaua prin găzduirea unor reuniuni anuale axate pe rapoartele anuale privind punerea în aplicare elaborate de autoritățile competente din statele membre.

În ceea ce privește efectele reglementărilor referitoare la practicile comerciale neloiale, este dificilă estimarea cantitativă precisă a beneficiilor acumulate de care se vor bucura operatorii. Totuși, fiecare dintre practicile comerciale neloiale vizate are un impact negativ clar asupra profiturilor operatorilor, din cauza transferului nejustificat al riscurilor și din cauza insecurității create, mai exact din cauza costurilor pe care nu ar fi nevoiți să le suporte dacă piețele ar fi concurențiale. Aproape toți respondenții care au participat la numeroase sondaje și care au fost menționați în evaluarea impactului sunt preocupați de practicile comerciale neloiale aplicate și de daunele cauzate de acestea și se așteaptă ca reglementările publice (ale UE) referitoare la aceste practici și asigurarea aplicării cu eficacitate a respectivelor reglementări să aibă efecte pozitive. De exemplu, în Regatul Unit, Arbitrul Codului Alimentar raportează că și-a dovedit eficacitatea în ceea ce privește reducerea manifestării practicilor comerciale neloiale.

Secțiunile 2.5 și 6.2.1 din evaluarea impactului conțin estimări ale daunelor cauzate de practicile comerciale neloiale. Potrivit unui sondaj efectuat în 2013 în rândul producătorilor agricoli și al cooperativelor agricole, bazat pe o definiție amplă a practicilor comerciale neloiale, daunele estimate a fi generate de practicile comerciale neloiale se ridicau la aproximativ 10 miliarde EUR/an. Potrivit fabricanților de produse alimentare care au participat la un sondaj în 2011 bazat pe o definiție amplă a practicilor comerciale neloiale, costurile lor legate de practicile comerciale neloiale se ridicau la 0,5 % din propriile cifre de afaceri, ceea ce ar însemna 4,4 miliarde EUR în cazul extrapolării la cifra de afaceri totală din anul respectiv a industriei alimentare.

Beneficiile preconizate ale reducerii aplicării practicilor comerciale neloiale ar putea fi considerate costuri de către operatorii puternici care au aplicat și continuă să aplice astfel de practici, dar care nu le vor mai putea aplica din cauza reglementărilor care vizează combaterea acestor practici. Totuși, date fiind considerațiile societale privind echitatea, beneficiile rezultate din aplicarea practicilor comerciale neloiale în detrimentul furnizorilor nu sunt considerate justificate în primul rând. Așadar, beneficiile generate prin interzicerea practicilor comerciale neloiale sunt mult mai importante decât această formă specifică de „daune”.

Principalele costuri pentru operatorii vizați de reglementările referitoare la practicile comerciale neloiale vor fi costurile de conformitate. În acest context, costurile de conformitate sunt, în general, costuri legate strict de formarea profesională și de respectarea reglementărilor. Reglementările propuse referitoare la practicile comerciale neloiale nu impun operatorilor desfășurarea anumitor activități, ci interzic doar anumite comportamente considerate inechitabile. Mai mult, cel puțin semnatarii SCI au suportat deja costuri de conformitate pentru a respecta codul voluntar al SCI. De exemplu, un mare comerciant cu amănuntul a cheltuit 200 000 EUR pentru măsuri punctuale de formare profesională a personalului în legătură cu codul de conduită al SCI.

Se preconizează că o armonizare parțială la nivelul UE a reglementărilor referitoare la practicile comerciale neloiale va avea efecte limitate asupra consumatorilor. În cadrul consultării publice deschise, operatorii nu au susținut, în general, că practicile comerciale neloiale (de exemplu, cele ale SCI) generează avantaje pentru consumatori, de exemplu grație prețurilor mai mici pentru consumatori care devin posibile datorită marjelor furnizorilor din amonte reduse prin aplicarea practicilor comerciale neloiale. Este susținut uneori argumentul

că prețurile pentru consumatori sunt afectate negativ de interzicerea vânzării la prețuri mai mici decât costurile de producție, dar evaluarea impactului nu vizează aceste interdicții. Organizațiile consumatorilor care au reacționat în cadrul consultării susțin reglementarea publică a practicilor comerciale neloiale deoarece se așteaptă la un efect negativ pe termen mai lung al acestor practici asupra prețurilor pentru consumatori.

Statele membre vor trebui să transpună în dreptul național reglementările referitoare la practicile comerciale neloiale. Alegerea directivei ca instrument legislativ acordă statelor membre libertatea de a decide cum să efectueze această transpunere. Statele membre au libertatea de a adopta și a aplica pe propriile teritorii legi naționale mai stricte care să protejeze nu doar furnizorii menționați anume în prezenta directivă, ci și cumpărătorii mici și mijlocii. De-a lungul anilor, practicile comerciale neloiale au făcut obiectul unei ample game de măsuri legislative eterogene adoptate în statele membre. Așadar, majoritatea statelor membre au deja un cadru de guvernare referitor la practicile comerciale neloiale. Impactul reglementărilor de la nivelul UE referitoare la practicile comerciale neloiale asupra legislațiilor statelor membre va depinde de reglementările existente la nivel național și, eventual, de amploarea acestora. În cazurile în care nu există niciun cadru de reglementare, statul membru ar trebui să implementeze noile măsuri, inclusiv desemnarea unei autorități de asigurare a conformității. Acestea fiind spuse, este posibilă extinderea mandatului unei autorități existente (de exemplu, al unei autorități naționale de concurență), astfel cum s-a văzut în unele state membre. Așadar, costurile aferente implementării pot fi absorbite, într-o oarecare măsură, de structurile existente ale statelor membre și deci aceste costuri ar fi limitate. De exemplu, costurile de funcționare ale Arbitrului Codului Alimentar din Regatul Unit au fost de 1 786 000 GBP în exercițiul financiar 2015/2016 și de 622 000 GBP în exercițiul financiar 2016/2017. Această diferență se datorează în cea mai mare parte unei ample investigații asupra unui comerciant cu amănuntul în 2015/2016.

În sfârșit, nu se preconizează că reglementările referitoare la practicile comerciale neloiale vor avea un impact direct semnificativ asupra mediului, deși este posibil ca operatorii care nu fac obiectul practicilor comerciale neloiale să aibă o marjă economică mai mare pentru a investi în producția prin metode care sunt sustenabile din punctul de vedere al mediului și care nu dăunează climei sau să se simtă mai puțin presăși să compenseze marja pierdută printr-o conștiinciozitate redusă în ceea ce privește aplicarea legislației referitoare la mediu și la siguranța alimentară.

- **Adecvarea și simplificarea reglementărilor**

Se preconizează că IMM-urile vor avea de câștigat în urma propunerii. Deși IMM-urile s-ar putea confrunta, de asemenea, cu costuri de conformitate, acest aspect nu a fost adus în discuție în răspunsurile din cadrul consultării. Mai mult decât atât, normele voluntare, precum cele ale SCI, se aplică deja indiferent de dimensiune.

- **Drepturile fundamentale**

UE se angajează să respecte standarde înalte privind drepturile fundamentale. Un sistem echitabil și eficace de protejare împotriva practicilor comerciale neloiale va contribui la capacitatea părților interesate de a-și desfășura activitățile economice (a se vedea articolul 16 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene). Legislația Uniunii trebuie să respecte drepturile consacrate în cartă (articolele 51 și 52 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene). Așadar, competențele de asigurare a conformității trebuie concepute astfel încât să fie compatibile cu dreptul la apărare (articolul 48 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene), de exemplu prin prevederea unei căi de atac împotriva deciziei unei autorități de asigurare a conformității care impune sancțiuni. Trebuie să se stabilească un echilibru în privința dreptului la apărare, în special în contextul gestionării confidențiale a plângerilor.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Propunerea ar avea un impact limitat asupra bugetului UE. Prezenta directivă ar implica o reuniune anuală de coordonare a autorităților de asigurare a conformității din statele membre, organizată la Bruxelles, precum și crearea și gestionarea de către Comisie a unui site simplu pentru schimburile de informații.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planuri de punere în aplicare și modalități de monitorizare, evaluare și raportare**

Nu există statistici relevante disponibile la nivelul UE în baza de date a Eurostat care ar putea servi drept sursă primară de date pentru monitorizarea și evaluarea punerii în aplicare a prezentei directive. Ca bază pentru activitatea econometrică efectuată în sprijinul monitorizării și evaluării punerii în aplicare a prezentei directive, Comisia va folosi statisticile referitoare la prețurile de producător, de prelucrător și de consumator colectate fie cu ajutorul Eurostat, fie direct în cadrul organizării comune a piețelor.

Așadar, monitorizarea și evaluarea se vor baza pe datele colectate în cadrul prezentei directive, în principal cu ajutorul rapoartelor anuale ale autorităților naționale competente. Aceste rapoarte vor prezenta în detaliu activitatea autorităților în ceea ce privește aplicarea și asigurarea respectării reglementărilor adoptate în temeiul prezentei directive, de exemplu în ceea ce privește numărul plângerilor primite (cu caracter confidențial sau nu), numărul anchetelor lansate (din proprie inițiativă sau la cerere) sau proporția cazurilor în care se constată încălcări ale reglementărilor. De asemenea, rapoartele anuale vor prezenta practici și experiențe concrete, în scopul facilitării adoptării celor mai bune practici. Toate acestea vor fi completate de sondaje în rândul întreprinderilor din UE (de la producători agricoli la comercianți cu amănuntul), cu ajutorul cărora vor fi analizate percepțiile, fiind urmat exemplul sondajelor efectuate deja de unele state membre și inițiative voluntare. Atât experiențele, cât și percepțiile sunt factori importanți care influențează comportamentul întreprinderilor pe piața unică. În sfârșit, Comisia va efectua direct sau va comisiona studii economice menite a măsura impactul diferitelor practici vizate de reglementările naționale și de inițiativele voluntare la nivel micro și macroeconomic.

În raport cu indicatorii identificați în evaluarea impactului, Comisia va evalua eficacitatea, eficiența, relevanța, coerența și valoarea adăugată la nivelul UE ale acestei politici, precum și, eventual, alte criterii de evaluare relevante, precum utilitatea, echitatea și acceptabilitatea sau coordonarea (cu reglementările statelor membre și cu inițiativele de autoreglementare voluntare). Acești indicatori pot servi drept bază pentru evaluarea care ar trebui prezentată la cel puțin trei ani de la punerea în aplicare a directivei, pentru a se asigura disponibilitatea unui set de date suficient.

Nu este necesar un plan de implementare pentru prezenta directivă, care are un domeniu de aplicare limitat, nu propune o armonizare deplină și nu implică dificultăți tehnice, de conformare sau de calendar deosebite. În plus, directiva însăși prevede câteva acțiuni de sprijin, precum un mecanism de cooperare între autoritățile de asigurare a conformității și crearea unui site în acest scop.

- **Documente explicative (în cazul directivelor)**

Din motivele prezentate mai sus în secțiunea privind planurile de punere în aplicare, Comisia nu va solicita de la statele membre documente explicative privind transpunerea.

- **Explicații detaliate referitoare la prevederile specifice ale propunerii**

Directiva propusă este formată din 14 articole.

Articolul 1 definește obiectul directivei, care urmărește o abordare bazată pe o armonizare parțială (minimă) pentru introducerea unui standard de protecție minim în ceea ce privește practicile comerciale neloiale în toate statele membre. Protecția se aplică doar furnizorilor din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente care sunt IMM-uri, în ceea ce privește vânzările lor către cumpărători care nu sunt IMM-uri.

Articolul 2 cuprinde definiții ale termenilor utilizați frecvent în dispozițiile directivei: „cumpărător”, „furnizor”, „întreprindere mică și mijlocie”, „produse alimentare” și „perisabilitate”. Aceste definiții contribuie la stabilirea domeniului de aplicare al directivei.

În ceea ce privește produsele vizate, directiva se referă la „produse alimentare”, adică la produsele agricole enumerate în anexa I la TFUE destinate utilizării ca alimente, inclusiv la produsele provenite din pescuit și acvacultură și produsele agricole prelucrate pentru uz alimentar – adică produsele alimentare prelucrate care nu sunt cuprinse deja în anexa I la TFUE.

Relația dintre furnizori și cumpărători, în combinație cu produsele vizate, determină o sferă de măsuri care se aplică de-a lungul lanțului de aprovizionare cu alimente și care vizează practicile comerciale neloiale ce pot avea efecte transmise înapoi de-a lungul lanțului, punând, în cele din urmă, sub presiune fermierii, fie direct, fie indirect. Protecția vizează producătorii agricoli mici și mijlocii (inclusiv organizațiile lor, de exemplu cooperativele) și alți furnizori din cadrul lanțului care sunt IMM-uri, în vreme ce reglementările referitoare la practicile comerciale neloiale impun constrângeri comportamentale cumpărătorilor care nu sunt IMM-uri.

Propunerea ține seama de faptul că practicile comerciale neloiale nu sunt neapărat și întotdeauna prevăzute într-un contract scris și pot apărea, în principiu, în orice etapă a tranzacției comerciale dintre cumpărător și furnizor în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente, inclusiv *ex post*, după încheierea unui contract.

Deoarece lanțul de aprovizionare cu alimente este format din relații de furnizare interconectate vertical, iar practicile comerciale neloiale aplicate la nivelurile ulterioare ale lanțului pot avea un impact negativ asupra producătorilor agricoli și, în general, asupra eficienței lanțului de aprovizionare cu alimente, propunerea nu limitează noțiunea de „furnizor” la producătorii agricoli și la organizațiile lor, ci vizează orice furnizor, inclusiv fabricanții și distribuitorii, din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente, cu condiția să fie întreprinderi mici și mijlocii.

Industria prelucrătoare, în special, se caracterizează printr-o pondere considerabilă a IMM-urilor. Sfera de cuprindere a propunerii ține cont de faptul că intermediarii mici și mijlocii, care poate nu au capacitatea de a rezista practicilor comerciale neloiale aplicate de cumpărătorii care nu sunt IMM-uri, pot transfera costurile generate de aceste practici propriilor furnizori, și anume producătorilor agricoli. În plus, furnizorii străini stabiliți în afara Uniunii pot invoca interdicția dacă vând unor cumpărători stabiliți în Uniune.

Articolul 3 enumeră practicile comerciale neloiale interzise. Deși alineatul (2) subordonează această interdicție libertății contractuale a părților, cu alte cuvinte calificarea ca practică comercială neloială depinde de discreția părților de a decide, printr-un acord, contrariul, practicile comerciale neloiale enumerate la alineatul (1) nu fac obiectul discreției contractuale a părților, dată fiind natura lor inechitabilă „prin definiție”.

Grupul de practici menționat la alineatul (1) include interdicția ca, atunci când produsele livrate sunt perisabile, cumpărătorii să își plătească furnizorii după 30 de zile. Această dispoziție va constitui o *lex specialis* în sectorul alimentar doar pentru dispozițiile referitoare la termenele de plată din Directiva privind întârzierea în efectuarea plăților, care este aplicabilă tuturor sectoarelor economiei. Acest grup cuprinde, de asemenea, anularea cu preaviz scurt a comenzii în cazul produselor perisabile și modificarea unilaterală și retroactivă a termenelor unui acord de furnizare: aceste practici sunt manifestări ale alocării disproporționate a riscurilor în favoarea cumpărătorului, sunt vădit neloiale și ar trebui interzise.

Alte practici care sunt neloiale atunci când sunt aplicate în afara unui acord pot fi acceptabile și pot chiar să genereze o eficiență reciproc benefică dacă fac obiectul unui acord între părți. Așadar, aceste practici ar trebui tratate diferit în reglementările referitoare la practicile comerciale neloiale, pentru a fi permise practicile care sporesc eficiența, ducând, în cele din urmă, la aprovizionări și prețuri adecvate.

Termenii unui astfel de acord trebuie să fie clari și lipsiți de ambiguitate. Un acord vag care ar autoriza o parte să stabilească ulterior condițiile referitoare la aceste practici ar fi imprevizibil și, prin urmare, nu poate fi considerat o justificare a unei astfel de practici sau stabiliri ulterioare și nu poate evita calificarea practicii în cauză ca practică comercială neloială.

Acest al doilea grup de practici comerciale neloiale include returnarea produselor nevândute sau irosite. Plățile pentru stocarea, afișarea sau listarea produselor alimentare ale furnizorului pot genera rezultate bune în materie de eficiență în favoarea ambilor parteneri contractuali și pot genera situații reciproc avantajoase. Acest lucru se aplică și activităților de promovare și marketing. Cumpărătorul trebuie să indice furnizorului o estimare a plății dacă i se cere acest lucru. În cazul activităților de marketing și stocare și de afișare sau listare, cumpărătorul trebuie - la cerere - să indice furnizorului și o estimare a costurilor.

Aceste practici sunt acceptabile dacă părțile se pun de acord în acest sens și dacă la baza plății pentru stocarea și listarea produselor se află estimări de costuri obiective și rezonabile. De asemenea, contribuțiile furnizorilor la promovarea produselor sau la activitățile de marketing ale cumpărătorilor pot fi eficiente dacă fac obiectul unui acord între părți.

Articolul 4 obligă statele membre să desemneze o autoritate de asigurare a conformității în ceea ce privește practicile comerciale neloiale interzise. Autoritățile existente de asigurare a conformității, de exemplu din domeniul dreptului concurenței (autoritățile naționale de concurență), ar putea fi alese drept autorități competente, pentru a se realiza economii de gamă.

Articolul 5 se referă la plângeri și prevede că autoritatea de asigurare a conformității trebuie să poată gestiona plângeri confidențiale și să protejeze identitatea reclamantului atunci când i se cere acest lucru. De asemenea, organizațiile de producători și asociațiile de organizații de producători trebuie să poată depune o plângere la autoritatea de asigurare a conformității nu doar în calitatea proprie de partener la contract, ci reprezentând interesele membrilor lor (sau ale membrilor membrilor lor) dacă acești membri sunt IMM-uri.

În conformitate cu **articolul 6**, autorităților de asigurare a conformității le sunt conferite competențele necesare pentru a lansa o investigație din proprie inițiativă sau pe baza unei plângeri, pentru a culege informații, pentru a pune capăt unei încălcări a reglementărilor și a impune amenzi și pentru a publica deciziile luate în scopul creării unui efect disuasiv.

Articolul 7 prevede coordonarea și cooperarea dintre autoritățile de asigurare a conformității. Aceste acțiuni includ reuniuni anuale facilitate de Comisie și rapoarte anuale pe care le vor prezenta autoritățile de asigurare a conformității. În măsura posibilului, autoritățile de

asigurare a conformității din statele membre ar trebui să își ofere asistență reciprocă în investigațiile lor.

Articolul 8 al propunerii precizează că statele membre pot prevedea reglementări suplimentare care sunt menite a combate practicile comerciale neloiale și care depășesc cu mult acest standard minim al Uniunii, cu condiția ca reglementările adoptate să respecte normele aferente pieței interne.

La **articolul 9** sunt prevăzute obligațiile statelor membre în materie de raportare. Dispoziția prevede posibilitatea adoptării de către Comisie a unui act de punere în aplicare în acest domeniu al raportării care ar putea specifica modalități utile.

Articolul 10 prevede procedura comitetului care va ajuta Comisia în această privință.

Articolul 11 prevede efectuarea de către Comisie a unei evaluări după cel puțin trei ani de la punerea în aplicare a prezentei directive, precum și a unui raport intermediar privind transpunerea directivei.

Articolul 12 conține dispoziții referitoare la transpunerea directivei. Dispozițiile urmează procedura standard aferentă directivelor.

Articolul 13 se referă la intrarea în vigoare a directivei. În sfârșit, **articolul 14** prevede că directiva se adresează statelor membre.

Propunere de

DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI**privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente**

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 43 alineatul (2),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European⁷,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor⁸,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,

întrucât:

- (1) Din 2009 și până în prezent, trei comunicări ale Comisiei⁹ s-au concentrat asupra funcționării lanțului de aprovizionare cu alimente, inclusiv asupra aplicării practicilor comerciale neloiale. În contextul respectiv, practicile comerciale neloiale sunt definite ca fiind practici care deviază considerabil de la buna conduită comercială, contravin bunei credințe și corectitudinii și sunt impuse unilateral de un partener comercial altuia. Comisia a sugerat unele caracteristici dezirabile ale cadrului de guvernare național și ale celui voluntar în ceea ce privește practicile comerciale neloiale din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente. Nu toate caracteristicile respective au fost integrate în cadrele juridice și în sistemele de guvernare voluntare din statele membre, aplicarea unor astfel de practici rămânând în continuare în centrul dezbaterii politice din Uniune.
- (2) În iunie 2016, Parlamentul European a invitat Comisia, printr-o rezoluție¹⁰, să prezinte o propunere de cadru legal la nivelul Uniunii privind practicile comerciale neloiale. În decembrie 2016, Consiliul a invitat Comisia să realizeze, în timp util, o evaluare a impactului în vederea propunerii unui cadru legislativ la nivelul Uniunii sau a unor

⁷ JO C , , p. .

⁸ JO C , , p. .

⁹ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Îmbunătățirea funcționării lanțului de aprovizionare cu alimente în Europa, COM(2009)591.

Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Combaterea practicilor comerciale neloiale din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente între întreprinderi, COM(2014)472 final.

Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind practicile comerciale neloiale din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente între întreprinderi, COM(2016)032 final.

¹⁰ Rezoluția Parlamentului European din 7 iunie 2016 referitoare la practicile comerciale neloiale în cadrul lanțului de aprovizionare cu produse alimentare [2015/2065(INI)]

măsuri nelegislative pentru eliminarea practicilor comerciale neloiale¹¹. Comisia a elaborat o evaluare a impactului care a fost precedată de o consultare publică deschisă, precum și de consultări specifice.

- (3) În cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente, în etapele de producție, prelucrare, marketing, distribuție și comercializare cu amănuntul a produselor alimentare activează diferiți operatori. Lanțul este de departe cel mai important canal pentru transferarea produselor alimentare „de la fermă la consumator”. Operatorii respectivi efectuează tranzacții cu produse alimentare, mai exact cu produse agricole primare, inclusiv cu produse provenite din pescuit și acvacultură, care sunt enumerate în anexa I la tratat, destinate utilizării ca alimente, și cu alte produse alimentare care nu sunt enumerate în anexa respectivă, dar care sunt prelucrate din produse agricole în scopul utilizării ca alimente.
- (4) În vreme ce riscul comercial este inerent tuturor activităților economice, producția agricolă este deosebit de plină de incertitudini din cauza faptului că se bazează pe procese biologice, din cauză că produsele agricole sunt, în mai mare sau mai mică măsură, perisabile și sezoniere și din cauza expunerii la condițiile meteorologice. Într-un mediu de politică agricolă care este semnificativ mai puternic orientat spre piață decât în trecut, protecția împotriva practicilor comerciale neloiale a devenit mai importantă pentru operatorii care își desfășoară activitatea în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente și în special pentru producătorii agricoli și organizațiile lor.
- (5) Numărul și dimensiunile operatorilor variază de la o etapă la alta a lanțului de aprovizionare cu alimente. Diferențele de putere de negociere sunt legate de diferitele grade de concentrare a operatorilor și pot permite exercitarea inechitabilă a puterii de negociere prin utilizarea practicilor comerciale neloiale. Practicile comerciale neloiale sunt deosebit de dăunătoare pentru operatorii mici și mijlocii din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente. Producătorii agricoli, care furnizează produsele agricole primare, sunt, în cea mai mare parte, întreprinderi mici și mijlocii.
- (6) Majoritatea statelor membre, dar nu toate, au reglementări naționale specifice care protejează furnizorii împotriva practicilor comerciale neloiale aplicate în relațiile dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente. În cazurile în care este posibilă recurgerea la dreptul contractelor sau la inițiativele de autoreglementare, teama de răzbunare în urma unei plângeri limitează valoarea practică a acestor căi de atac. Anumite state membre, care au adoptat reglementări specifice referitoare la practicile comerciale neloiale, conferă autorităților administrative competența de asigurare a conformității. Totuși, în măsura în statele membre în care există reglementări privind practicile comerciale neloiale, reglementările respective diferă semnificativ de la o țară la alta.
- (7) Pentru a se reduce aplicarea unor astfel de practici și pentru a se contribui la asigurarea unui nivel de trai echitabil pentru producătorii agricoli, ar trebui introdus la nivelul Uniunii un standard minim de protecție împotriva anumitor practici vădit neloiale. Acest standard ar fi în beneficiul tuturor producătorilor agricoli sau al oricărei persoane fizice sau juridice care furnizează produse alimentare, inclusiv al organizațiilor de producători și al asociațiilor de organizații de producători, cu condiția ca toate persoanele respective să se încadreze în definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii prevăzută în anexa la Recomandarea 2003/361/CE a

¹¹ [Concluziile Consiliului](#) din 12 decembrie 2016 privind consolidarea poziției fermierilor în cadrul lanțului alimentar și combaterea practicilor comerciale neloiale.

Comisiei¹². Respectivii furnizori micro, mici și mijlocii sunt deosebit de vulnerabili față de practicile comerciale neloiale și sunt cel mai puțin în măsură să le facă față fără efecte negative asupra viabilității lor economice. Deoarece presiunea financiară asupra întreprinderilor mici și mijlocii cauzată de practicile comerciale neloiale trece adesea prin lanț și ajunge la producătorii agricoli, reglementările referitoare la practicile comerciale neloiale ar trebui să protejeze, de asemenea, furnizorii intermediari mici și mijlocii din etapele din avalul producției primare. De asemenea, protejarea furnizorilor intermediari ar trebui să evite consecințele nedorite (în special în ceea ce privește prețurile afectate de o creștere nejustificată) ale reorientării schimburilor comerciale dinspre producătorii agricoli și asociațiile lor, care produc produse prelucrate, spre furnizorii neprotejați.

- (8) Furnizorii stabiliți în afara Uniunii ar trebui să se poată baza pe standardul minim al Uniunii atunci când vând produse alimentare unor cumpărători stabiliți în Uniune, pentru a evita efectele de denaturare generate de protejarea furnizorilor din Uniune.
- (9) Reglementările relevante ar trebui să se aplice comportamentului de afaceri al operatorilor mai mari din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente, adică al celor care nu sunt întreprinderi mici și mijlocii, deoarece acești operatori mai mari sunt cei care au o putere de negociere relativă mai mare atunci când fac schimburi comerciale cu furnizori mici și mijlocii.
- (10) Deoarece majoritatea statelor membre au deja reglementări naționale referitoare la practicile comerciale neloiale, deși aceste reglementări diferă, este adecvată utilizarea directivei ca instrument de introducere a unui standard de protecție minim în dreptul Uniunii. Acest lucru ar trebui să le permită statelor membre să integreze normele relevante în propriile sisteme juridice naționale în așa fel încât rezultatul să fie un sistem coerent. Statele membre ar trebui să aibă libertatea de a adopta și a aplica pe propriile teritorii legi naționale mai stricte care să protejeze furnizorii și cumpărătorii mici și mijlocii împotriva practicilor comerciale neloiale aplicate în relațiile dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente, cu condiția respectării limitelor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne.
- (11) Deoarece practicile comerciale neloiale pot apărea în orice etapă a vânzării unui produs alimentar, adică atât înainte și după o tranzacție de vânzare, cât și în timpul ei, statele membre ar trebui să se asigure că dispozițiile prezentei directive se aplică acestor practici indiferent de momentul apariției lor.
- (12) Când se decide dacă o practică comercială individuală este considerată neloială, este important să se reducă riscul de a se limita utilizarea acordurilor echitabile și generatoare de rezultate bune în materie de eficiență stabilite prin consimțământul părților. Prin urmare, este oportun să se facă distincția între practicile prevăzute în termene clare și lipsite de ambiguitate în acordurile de furnizare dintre părți și practicile aplicate după începerea tranzacției, fără un acord prealabil în termene clare și lipsite de ambiguitate, astfel încât să fie interzise doar modificările unilaterale și retrospective ale acelor termene relevante ale acordului de furnizare. Totuși, anumite practici comerciale sunt considerate inechitabile prin însăși natura lor și nu ar trebui să facă obiectul libertății contractuale a părților de a devia de la ele.
- (13) Pentru a se asigura o punere în aplicare eficace a interdicțiilor prevăzute în prezenta directivă, statele membre ar trebui să desemneze o autoritate responsabilă cu asigurarea respectării lor. Autoritatea ar trebui să poată acționa fie din proprie

¹² JO L 124, 20.5.2003, p. 36.

inițiativă, fie în urma unor plângeri depuse de părți afectate de practici comerciale neloiale în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente. Atunci când, din teama de răzbunare, reclamantul solicită ca identitatea sa să rămână confidențială, autoritățile de asigurare a conformității din statele membre ar trebui să dea curs unei astfel de solicitări.

- (14) Plângerile organizațiilor de producători sau ale asociațiilor de organizații de producători pot servi la protejarea identității membrilor individuali ai organizației care sunt furnizori mici și mijlocii și care se consideră expuși la practici comerciale neloiale. Așadar, autoritățile de asigurare a conformității din statele membre ar trebui să poată accepta să dea curs plângerilor unor astfel de entități și să protejeze în același timp drepturile procedurale ale pârâtului.
- (15) Autoritățile de asigurare a conformității din statele membre ar trebui să dețină competențele necesare pentru a putea colecta în mod eficace orice informație factuală prin intermediul unor cereri de informații. Autoritățile respective ar trebui să aibă competența de a ordona încetarea practicii interzise, după caz. Existența unui factor disuasiv, cum ar fi competența de a aplica amenzi și publicarea rezultatelor investigațiilor, poate încuraja schimbarea de comportament și soluționarea problemei înaintea declanșării unui litigiu între părți și, prin urmare, ar trebui să se numere printre competențele autorităților de asigurare a conformității. Comisia și autoritățile de asigurare a conformității din statele membre ar trebui să coopereze îndeaproape pentru a asigura adoptarea unei abordări comune în ceea ce privește aplicarea reglementărilor prevăzute în prezenta directivă. În special, autoritățile de asigurare a conformității ar trebui să își ofere asistență reciprocă, de exemplu prin împărtășirea de informații și prin participarea la investigațiile cu o dimensiune transfrontalieră.
- (16) Pentru a facilita aplicarea eficace, Comisia ar trebui să contribuie la organizarea unor reuniuni între autoritățile de asigurare a conformității din statele membre, în cadrul cărora să se poată face schimb de bune practici și să poată fi împărtășite informații relevante. Comisia ar trebui să creeze și să gestioneze un site pentru facilitarea schimburilor respective.
- (17) Reglementările prevăzute de prezenta directivă nu trebuie să afecteze posibilitatea statelor membre de a-și menține reglementările existente care sunt de mai mare anvergură sau de a adopta astfel de reglementări în viitor, cu condiția respectării limitelor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne. Reglementările s-ar aplica în paralel cu măsurile de guvernare voluntare.
- (18) Comisia ar trebui să aibă o viziune de ansamblu asupra implementării prezentei directive în statele membre. În plus, Comisia ar trebui să poată evalua eficacitatea prezentei directive. În acest scop, autoritățile de asigurare a conformității din statele membre ar trebui să transmită Comisiei rapoarte anuale. În vederea asigurării unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a obligațiilor de raportare, ar trebui conferite competențe de executare Comisiei. Respectivele competențe ar trebui să fie exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului¹³. Comitetul pentru organizarea comună a piețelor agricole ar trebui să asiste Comisia în această procedură.

¹³ Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie (JO L 55, 28.2.2011, p. 13).

- (19) În interesul aplicării eficace a politicii în ceea ce privește practicile comerciale neloiale în relațiile dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente, Comisia ar trebui să revizuiască aplicarea prezentei directive și să prezinte un raport către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor. De asemenea, în cadrul revizuirii ar trebui să se analizeze dacă ar fi justificată, în viitor, protejarea cumpărătorilor mici și mijlocii de produse alimentare din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente – în plus față de protejarea furnizorilor mici și mijlocii,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

Obiect și domeniu de aplicare

- (1) Prezenta directivă stabilește o listă minimă a practicilor comerciale neloiale interzise între cumpărătorii și furnizorii din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente și prevede reglementări minime referitoare la asigurarea conformității și pentru coordonarea între autoritățile de asigurare a conformității.
- (2) Prezenta directivă se aplică anumitor practici comerciale neloiale utilizate în legătură cu vânzarea de produse alimentare de către un furnizor care este o întreprindere mică și mijlocie și un cumpărător care nu este o întreprindere mică și mijlocie.
- (3) Prezenta directivă se aplică acordurilor de furnizare încheiate după data aplicabilității dispozițiilor de transpunere a prezentei directive, menționată la articolul 12 alineatul (1) al doilea paragraf.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

- (a) „cumpărător” înseamnă orice persoană fizică sau juridică stabilită în Uniune care cumpără produse alimentare în scop comercial. Termenul „cumpărător” poate include un grup de astfel de persoane fizice și juridice;
- (b) „furnizor” înseamnă orice producător agricol sau orice persoană fizică sau juridică ce vinde produse alimentare, indiferent de locul său de stabilire. Termenul „furnizor” poate include un grup de astfel de producători agricoli sau de astfel de persoane fizice și juridice, inclusiv organizațiile de producători și asociațiile de organizații de producători;
- (c) „întreprindere mică și mijlocie” înseamnă o întreprindere în sensul definițiilor microîntreprinderilor și întreprinderilor mici și mijlocii prevăzute în anexa la Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei¹⁴;
- (d) „produse alimentare” înseamnă produsele enumerate în anexa I la tratat destinate utilizării ca alimente, precum și produsele care nu sunt enumerate în anexa respectivă, dar care sunt prelucrate din produsele respective în scopul utilizării ca alimente;

¹⁴ Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (JO L 124, 20.5.2003, p. 36).

- (e) „produse alimentare perisabile” înseamnă produse alimentare care vor deveni improprii pentru consumul uman dacă nu sunt depozitate, tratate, ambalate sau conservate în alt mod pentru a nu deveni improprii.

Articolul 3

Interzicerea practicilor comerciale neloiale

- (1) Statele membre se asigură că sunt interzise următoarele practici comerciale:
- (a) un cumpărător plătește furnizorului produsele alimentare perisabile după mai mult de 30 de zile calendaristice de la primirea facturii furnizorului sau după mai mult de 30 de zile calendaristice de la data livrării produselor alimentare perisabile, fiind luată în calcul data mai târzie. Interdicția nu aduce atingere:
 - consecințelor plății întârziate și căilor de atac prezentate în Directiva 2011/7/UE;
 - opțiunii ca un cumpărător și un furnizor să convină asupra unei clauze de repartizare a valorii în sensul articolului 172a din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁵.
 - (b) un cumpărător anulează comenzi de produse alimentare perisabile cu un preaviz atât de scurt încât furnizorul nu are șanse rezonabile de a găsi un debușeu comercial alternativ pentru produsele respective;
 - (c) un cumpărător schimbă unilateral și retroactiv termenele din acordul de furnizare referitoare la frecvența, calendarul sau volumul furnizării sau livrării, standardele de calitate sau prețurile produselor alimentare;
 - (d) un furnizor plătește pentru irosirea de produse alimentare survenită într-un sediu al cumpărătorului, atunci când alimentele nu sunt irosite din neglijența sau vina furnizorului.
- (2) Statele membre se asigură că următoarele practici comerciale sunt interzise dacă nu fac obiectul unui consens în termene clare și lipsite de ambiguitate la încheierea acordului de furnizare:
- (a) un cumpărător returnează unui furnizor produsele alimentare nevândute;
 - (b) un cumpărător aplică furnizorului o taxă pentru a stoca, afișa sau lista produsele alimentare ale furnizorului;
 - (c) un furnizor plătește pentru promovarea produselor alimentare vândute de cumpărător. Înaintea acțiunii de promovare și dacă acțiunea respectivă este inițiată de cumpărător, acesta precizează perioada promoției și cantitatea de produse alimentare pe care preconizează că o va comanda;
 - (d) un furnizor plătește pentru comercializarea produselor alimentare de către cumpărător.
- (3) Dacă solicită o plată pentru situațiile descrise la alineatul (2) literele (b), (c) și (d), cumpărătorul, la cererea furnizorului, îi prezintă acestuia o estimare a plăților unitare

¹⁵ Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 ale Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 671).

și totale, în funcție de informația cea mai adecvată, și, în ceea ce privește situațiile descrise la alineatul (2) literele (b) și (d), în plus, o estimare a costurilor și fundamentele estimării respective.

- (4) Statele membre se asigură că interdicțiile prevăzute la alineatele (1) și (2) constituie reglementări de rang superior care sunt aplicabile în orice situație ce se încadrează în sfera lor de aplicare, indiferent de legislația în general aplicabilă acordului de furnizare dintre părți.

Articolul 4

Autoritatea de asigurare a conformității desemnată

Fiecare stat membru desemnează o autoritate publică pentru a asigura conformitatea la nivel național cu interdicțiile prevăzute la articolul 3 („autoritatea de asigurare a conformității”).

Articolul 5

Plângeri și confidențialitate

- (1) Plângerea furnizorului trebuie adresată autorității de asigurare a conformității a statului membru în care este stabilit cumpărătorul suspectat de aplicarea unei practici comerciale interzise.
- (2) Dacă un membru/niște membri al/ai unei organizații de producători sau al/ai unei asociații de organizații de producători sau un membru/niște membri al/ai unui membru al unei astfel de organizații sau asociații consideră că este afectat/sunt afectați de o practică comercială interzisă, organizația de producători sau asociația de organizații de producători respectivă are dreptul de a depune o plângere.
- (3) Dacă reclamantul solicită acest lucru, autoritatea de asigurare a conformității garantează confidențialitatea identității reclamantului și a oricăror alte informații a căror dezvăluire este considerată de către reclamant a fi dăunătoare intereselor sale. Reclamantul indică informațiile respective în eventuala cerere de confidențialitate.
- (4) În cazul în care consideră că nu există motive suficiente pentru a da curs unei plângeri, autoritatea de asigurare a conformității informează reclamantul în privința motivelor.

Articolul 6

Competențele autorității de asigurare a conformității

Statul membru se asigură că autoritatea de asigurare a conformității este dotată corespunzător și îi conferă următoarele competențe:

- (a) să inițieze și să desfășoare investigații din proprie inițiativă sau pe baza unei plângeri;
- (b) să ceară cumpărătorilor și furnizorilor să pună la dispoziție toate informațiile necesare pentru desfășurarea investigațiilor privind practicile comerciale interzise;
- (c) să ia o decizie prin care să stabilească o încălcare a interdicțiilor prevăzute la articolul 3 și să ceară cumpărătorului să pună capăt practicii comerciale interzise.

Autoritatea se poate abține de la luarea unei astfel de decizii, dacă o astfel de decizie ar risca să dezvăluie identitatea unui reclamant sau a oricăror alte informații a căror dezvăluire este considerată de către reclamant a fi dăunătoare intereselor sale, cu condiția ca reclamantul să fi indicat informațiile respective în conformitate cu articolul 5 alineatul (3);

- (d) să impună o amendă autorului încălcării reglementărilor. Amenda trebuie să fie eficace, proporționată și disuasivă și să țină seama de natura, durata și gravitatea încălcării reglementărilor;
- (e) să își publice deciziile referitoare la literele (c) și (d);
- (f) să informeze cumpărătorii și furnizorii în privința activităților sale, prin rapoarte anuale care precizează, printre altele, numărul plângerilor pe care le-a primit și numărul investigațiilor pe care le-a inițiat și le-a închis. În cazul fiecărei investigații, raportul trebuie să conțină o scurtă descriere a problemei și a rezultatului investigației.

Articolul 7

Cooperarea dintre autoritățile de asigurare a conformității

- (1) Statele membre se asigură că autoritățile de asigurare a conformității cooperează cu eficacitate între ele și își oferă asistență reciprocă în cazul investigațiilor care au o dimensiune transfrontalieră.
- (2) Autoritățile de asigurare a conformității se întâlnesc o dată pe an pentru a discuta punerea în aplicare a prezentei directive pe baza rapoartelor anuale menționate la articolul 9 alineatul (1) și cele mai bune practici din domeniul vizat. Comisia facilitează reuniunile respective.
- (3) Comisia creează și gestionează un site care oferă posibilitatea unor schimburi de informații între autoritățile de asigurare a conformității și Comisie, în special în ceea ce privește reuniunile anuale.

Articolul 8

Reglementări naționale

Statele membre pot prevedea reglementări pentru combaterea practicilor comerciale neloiale care să fie mai stricte decât cele prevăzute la articolele 3, 5, 6 și 7, cu condiția ca respectivele reglementări naționale să fie compatibile cu normele privind funcționarea pieței interne.

Articolul 9

Raportarea de către statele membre

- (1) Până la data de 15 martie a fiecărui an, statele membre trimit Comisiei un raport privind practicile comerciale neloiale în relațiile dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente. Raportul respectiv trebuie să conțină, în special, toate datele relevante referitoare la aplicarea și asigurarea respectării în statul membru în cauză în anul anterior a reglementărilor prevăzute în prezenta directivă.

- (2) Comisia poate adopta acte de punere în aplicare prin care să stabilească:
- (a) norme privind informațiile necesare pentru aplicarea dispozițiilor de la alineatul (1);
 - (b) măsuri pentru gestionarea informațiilor care trebuie trimise și norme referitoare la conținut și formă.
 - (c) măsuri privind transmiterea sau punerea informațiilor și a documentelor la dispoziția statelor membre, a organizațiilor internaționale, a autorităților competente ale țărilor terțe sau a publicului, sub rezerva protecției datelor cu caracter personal și a interesului legitim al producătorilor agricoli și al întreprinderilor în ceea ce privește protecția secretelor lor comerciale.

Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 10 alineatul (2).

Articolul 10

Procedura comitetului

- (1) Comisia este asistată de Comitetul pentru organizarea comună a piețelor agricole, instituit prin articolul 229 din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013. Acesta este un comitet în sensul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.
- (2) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.

Articolul 11

Evaluare

- (1) După cel puțin trei ani de la data aplicării prezentei directive, Comisia efectuează o evaluare a acesteia și prezintă Parlamentului European, Consiliului, Comitetului Economic și Social European și Comitetului Regiunilor un raport privind principalele constatări.
- (2) Statele membre furnizează Comisiei informațiile necesare pentru elaborarea raportului respectiv.
- (3) La șase luni de la data prevăzută pentru transpunerea prezentei directive, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului, precum și Comitetului Economic și Social European și Comitetului Regiunilor un raport intermediar privind stadiul transpunerii și al implementării ei.

Articolul 12

Transpunere

- (1) Cel târziu la șase luni de la intrarea în vigoare a directivei, statele membre adoptă și publică actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru conformitatea cu prezenta directivă. Statele membre comunică de îndată Comisiei textul acestor acte.

Statele membre încep aplicarea dispozițiilor respective la 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei directive.

Atunci când statele membre adoptă aceste acte, ele cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o astfel de trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

- (2) Statele membre comunică Comisiei textul principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 13

Intrare în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în a cincea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 14

Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Parlamentul European
Președintele

Pentru Consiliu
Președintele

FIȘĂ FINANCIARĂ LEGISLATIVĂ

1. CADRUL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

- 1.1. Denumirea propunerii/inițiativei
- 1.2. Domeniul (domeniile) de politică în cauză
- 1.3. Tipul propunerii/inițiativei
- 1.4. Obiectiv(e)
- 1.5. Motivele propunerii/inițiativei
- 1.6. Durata și impactul financiar
- 1.7. Modul (modurile) de gestiune preconizat(e)

2. MĂSURI DE GESTIONARE

- 2.1. Dispoziții în materie de monitorizare și de raportare
- 2.2. Sistemul de gestiune și de control
- 2.3. Măsuri de prevenire a fraudelor și a neregulilor

3. IMPACTUL FINANCIAR ESTIMAT AL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

- 3.1. Rubrica (rubricile) din cadrul financiar multianual și linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate)
- 3.2. Impactul estimat asupra cheltuielilor
 - 3.2.1. *Sinteza impactului estimat asupra cheltuielilor*
 - 3.2.2. *Impactul estimat asupra creditelor operaționale*
 - 3.2.3. *Impactul estimat asupra creditelor cu caracter administrativ*
 - 3.2.4. *Compatibilitatea cu actualul cadru financiar multianual*
 - 3.2.5. *Contribuția terților*
- 3.3. Impactul estimat asupra veniturilor

FIȘĂ FINANCIARĂ LEGISLATIVĂ

1. CADRUL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

1.1. Denumirea propunerii/inițiativei

DIRECTIVA PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente

1.2. Domeniul (domeniile) de politică în cauză

Politica agricolă

Politica în domeniul concurenței

1.3. Tipul propunerii/inițiativei

X Propunerea/inițiativa se referă la o **acțiune nouă**

☐ Propunerea/inițiativa se referă la o **acțiune nouă ca urmare a unui proiect-pilot/a unei acțiuni pregătitoare**¹⁶

☐ Propunerea/inițiativa se referă la **prelungirea unei acțiuni existente**

☐ Propunerea/inițiativa se referă la o **acțiune reorientată către o acțiune nouă**

1.4. Obiectiv(e)

1.4.1. Obiectiv(e) strategic(e) multianual(e) al(e) Comisiei vizat(e) de propunere/inițiativă

Scopul propunerii este limitarea practicilor comerciale neloiale favorizate de discrepanțele de putere de negociere din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente, pentru a se contribui la a patra prioritate Juncker pentru „o piață internă mai integrată și mai echitabilă, cu o bază industrială mai puternică”, tradusă în obiectivul general al „producției alimentare fiabile” al politicii agricole comune.

1.4.2. Obiectiv(e) specific(e)

Obiectivul specific nr.

Menținerea stabilității pieței

Majorarea veniturilor producătorilor agricoli

Îmbunătățirea competitivității agricole

¹⁶ Astfel cum sunt menționate la articolul 54 alineatul (2) litera (a) sau (b) din Regulamentul financiar.

1.4.3. *Rezultatul (rezultatele) și impactul preconizate*

A se preciza efectele pe care propunerea/inițiativa ar trebui să le aibă asupra beneficiarilor vizați/grupurilor vizate.

1. Reducerea aplicării practicilor comerciale neloiale

2. Contribuția la condiții de concurență echitabile

3. Deschiderea unor căi de atac eficace

Impactul: o mai bună poziție a producătorilor agricoli în cadrul lanțului alimentar ar avea un efect pozitiv asupra veniturilor producătorilor agricoli.

1.4.4. *Indicatori de rezultat și de impact*

A se preciza indicatorii care permit monitorizarea punerii în aplicare a propunerii/inițiativei.

Ad 1. Numărul cazurilor de practici comerciale neloiale din rândul celor vizate, declarate de întreprinderi (pondera în întreprinderilor care declară și frecvența cazurilor declarate, costurile percepute ca generate de practicile comerciale neloiale)

Ad 1. Costurile de conformitate pentru întreprinderi

Ad 1. Potențialele efecte ale reorientării schimburilor comerciale în detrimentul părților protejate

Ad 2. Alinierea aplicării reglementărilor referitoare la practicile comerciale neloiale (de exemplu, numărul modificărilor aduse reglementărilor naționale în vederea apropierii practicilor)

Ad 2. Numărul bunelor practici recomandate adoptate

Ad 2. Costurile administrative declarate ca suportate de statele membre

Ad 2. Modificările relative ale prețurilor de producție și de consum

Ad 3. Numărul plângerilor primite (sub anonimitate sau nu)

Ad 3. Numărul reuniunilor de mediere, dacă este cazul

Ad 3. Numărul investigațiilor inițiate (din proprie inițiativă sau la cerere)

Ad 3. Pondera cazurilor finalizate prin constatarea unei încălcări a reglementărilor

1.5. **Motivele propunerii/inițiativei**

1.5.1. *Cerință (cerințe) de îndeplinit pe termen scurt sau lung*

Prezenta propunere vizează limitarea practicilor comerciale neloiale din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente prin asigurarea unui nivel de protecție minim în întreaga UE cu ajutorul unui cadru care interzice cele mai evidente practici comerciale neloiale și prevede căi de atac. Prin înlăturarea unui impediment din calea eficienței, propunerea ar îmbunătăți, de asemenea, funcționarea lanțului de aprovizionare cu alimente în general.

- 1.5.2. *Valoarea adăugată a implicării Uniunii (care poate fi rezultatul diferitor factori, precum câștigurile de coordonare, securitatea juridică, o mai mare eficacitate sau complementaritate). În sensul prezentului punct, „valoarea adăugată a implicării Uniunii” este valoarea rezultată din implicarea Uniunii care este suplimentară față de valoarea care ar fi fost altfel creată numai de statele membre.*

Motivele acțiunii la nivel european (*ex ante*)

Articolul 39 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) precizează că politica agricolă comună asigură un nivel de trai echitabil pentru populația agricolă. Articolul 40 din TFUE prevede că organizarea comună a piețelor trebuie să excludă orice discriminare între producătorii agricoli. Articolul 43 din TFUE precizează că organizarea comună a piețelor trebuie să asigure, pentru schimburile comerciale din cadrul Uniunii, condiții similare celor existente pe piața națională.

Majoritatea statelor membre au adoptat reglementări referitoare la practicile comerciale neloiale, dar au abordat în moduri diferite această problemă, iar măsurile aferente nu sunt armonizate. Statele membre nu au mecanisme de coordonare și nici stimulente pentru a se auto-armoniza. Sunt necesare măsuri la nivelul UE pentru a se atinge chiar și numai un nivel de protecție minim împotriva practicilor comerciale neloiale în întreaga UE și pentru a se asigura condiții de concurență echitabile pentru toți producătorii.

Valoarea adăugată a Uniunii, care se preconizează că va fi creată (*ex post*)

Protecție minimă în toate statele membre împotriva practicilor comerciale neloiale în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente și, prin urmare, un lanț de aprovizionare cu alimente mai funcțional și mai eficient. Condiții de concurență echitabile pentru producătorii agricoli.

- 1.5.3. *Învățămintele desprinse din experiențe anterioare similare*

Cumpărătorii și furnizorii pot avea puteri de negociere inegale care pot duce la practici comerciale neloiale care pun sub presiune profiturile furnizorilor afectați și la o realocare a resurselor, ceea ce reduce eficiența lanțului de aprovizionare cu alimente.

Furnizorii agricoli sunt deosebit de vulnerabili pentru că depind adesea de partenerii mai mari din aval pentru a-și vinde produsele consumatorilor, iar întârzierile îndelungate aferente producției și perisabilitatea multora dintre produsele lor limitează marja lor de manevră.

Actuala propunere este rezultatul unei discuții mai îndelungate. În 2013, Comisia a desfășurat o consultare publică pe această temă, iar în 2016 Parlamentul European, Consiliul și Comitetul Economic și Social European au făcut un apel pentru luarea de măsuri în privința practicilor comerciale neloiale.

- 1.5.4. *Compatibilitatea și posibila sinergie cu alte instrumente corespunzătoare*

Propunerea completează reglementările existente la nivelul UE privind practicile comerciale neloiale în relațiile business-to-consumer; până acum, nu au fost adoptate reglementări orizontale la nivelul UE privind practicile comerciale neloiale între întreprinderi. De asemenea, propunerea completează alte domenii relevante pentru operatorii care trebuie deja să se conformeze reglementărilor comune, precum cele referitoare la concurență, ajutoarele de stat și standardele de comercializare.

1.6. Durata și impactul financiar

☐ Propunere/inițiativă **pe durată determinată**

- ☐ Propunere/inițiativă în vigoare din [ZZ/LL]AAAA până la [ZZ/LL]AAAA
- ☐ Impact financiar din AAAA până în AAAA

☒ Propunere/inițiativă **pe durată nedeterminată**

- Punere în aplicare cu o perioadă de creștere în intensitate din AAAA până în AAAA,
- urmată de o perioadă de funcționare în regim de croazieră.

1.7. Modul (modurile) de gestiune preconizat(e)¹⁷

☒ Gestiune **directă** asigurată de către Comisie

- ☒ prin intermediul serviciilor sale, inclusiv al personalului din delegațiile Uniunii;
- ☐ prin intermediul agențiilor executive

☐ Gestiune **partajată** cu statele membre

☐ Gestiune **indirectă**, cu delegarea sarcinilor de execuție:

- ☐ țărilor terțe sau organismelor pe care le-au desemnat acestea;
- ☐ organizațiilor internaționale și agențiilor acestora (a se preciza);
- ☐ BEI și Fondului european de investiții;
- ☐ organismelor menționate la articolele 208 și 209 din Regulamentul financiar;
- ☐ organismelor de drept public;
- ☐ organismelor de drept privat cu misiune de serviciu public, cu condiția să prezinte garanții financiare adecvate;
- ☐ organismelor de drept privat dintr-un stat membru care sunt responsabile cu punerea în aplicare a unui parteneriat public-privat și care prezintă garanții financiare adecvate;
- ☐ persoanelor cărora li se încredințează executarea unor acțiuni specifice în cadrul PESC, în temeiul titlului V din TUE, identificate în actul de bază relevant.
- *Dacă se indică mai multe moduri de gestiune, a se furniza detalii suplimentare în secțiunea „Observații”.*

Observații

¹⁷ Explicațiile privind modurile de gestiune, precum și trimerile la Regulamentul financiar sunt disponibile pe site-ul BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. MĂSURI DE GESTIONARE

2.1. Dispoziții în materie de monitorizare și de raportare

A se preciza frecvența și condițiile aferente acestor dispoziții.

O dată pe an:

până la data de 15 martie a fiecărui an, statele membre trimit Comisiei rapoarte anuale prin intermediul unui sistem bazat pe tehnologia informației. Rapoartele respective trebuie să conțină, în special, toate datele relevante referitoare la aplicarea și asigurarea respectării reglementărilor prevăzute în prezenta directivă.

2.2. Sistemul/Sistemele de gestiune și de control

2.2.1. *Justificarea modalității/modalităților de management, mecanismul/mecanismele de bază, modalitățile de plată și strategia de control propusă.*

Riscurile generale care pot fi identificate în ceea ce privește normele conținute în propunere se leagă de eficacitatea propunerii, nu de cheltuielile UE, având în vedere cuantumul relativ nesemnificative implicate.

Riscurile pot fi legate de deficiențe ale autorității administrative de asigurare a conformității, inclusiv de gestionarea plângerilor și de confidențialitate, raportarea de către statele membre și supravegherea de către Comisie.

Rapoartele anuale, reuniunea anuală și site-ul dedicat ar trebui să asigure o monitorizare adecvată a implementării directivei în statele membre.

2.2.2. *Informații privind riscurile identificate și sistemul/sistemele de control intern(e) instituite pentru atenuarea lor*

Cheltuielile aferente prezentei propuneri se efectuează de către Comisie prin gestionare directă, în conformitate cu principiile prevăzute la articolul 32 din Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii – regulamentul financiar.

În conformitate cu dispozițiile Regulamentului financiar, directorul general pentru agricultură și dezvoltare rurală a stabilit structura organizațională și procesele de control intern adecvate pentru îndeplinirea obiectivelor de politică și de control, în conformitate cu standardele privind controalele interne adoptate de Comisie și ținând seama de riscurile legate de mediul în care funcționează politica.

2.2.3. *Estimarea și justificarea raportului cost-eficacitate al controalelor (raportul „costurile controalelor ÷ valoarea fondurilor aferente gestionate”) și evaluarea nivelurilor preconizate ale riscurilor de eroare (la plată și la închidere)*

Controalele privind legalitatea și regularitatea plăților în urma noii directive vor fi cuprinse în dispozițiile existente privind gestiunea directă în cadrul Comisiei.

Cheltuielile generate de prezenta propunere nu vor duce la o creștere a ratei de eroare pentru Fondul european de garantare agricolă, având în vedere sumele nesemnificative implicate și modalitatea de implementare (gestiune directă).

2.3. Măsuri de prevenire a fraudelor și a neregulilor

A se preciza măsurile de prevenire și de protecție existente sau preconizate, de exemplu din strategia antifraudă.

Comisia ia măsuri adecvate pentru a se asigura că, atunci când sunt implementate acțiunile finanțate în temeiul prezentei directive, interesele financiare ale Uniunii sunt protejate prin aplicarea de măsuri preventive împotriva fraudei, a corupției și a oricăror alte activități ilegale, prin efectuarea unor controale eficace și, dacă se descoperă nereguli, prin recuperarea sumelor plătite în mod necuvenit, precum și, dacă este cazul, prin aplicarea de sancțiuni eficace, proporționale și disuasive, în conformitate cu articolul 325 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, cu Regulamentul (CE) nr. 2988/95 al Consiliului privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene și cu titlul IV din Regulamentul financiar, aplicabil bugetului general al Uniunii.

Comisia sau reprezentanții săi și Curtea de Conturi au competența de a desfășura audituri, pe baza documentelor și la fața locului, cu privire la toți contractanții și subcontractanții care au primit fonduri din partea Uniunii. OLAF este autorizat să efectueze controale la fața locului și inspecții la operatorii economici vizați direct sau indirect de o astfel de finanțare, în conformitate cu procedurile prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 2185/96 al Consiliului din 11 noiembrie 1996, pentru a se constata existența unei fraude. Deciziile, acordurile și contractele care rezultă din implementarea regulamentului acordă în mod expres dreptul Comisiei, inclusiv OLAF și Curții de Conturi, să efectueze astfel de audituri, controale la fața locului și inspecții.

3. IMPACTUL FINANCIAR ESTIMAT AL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

3.1. Rubrica (rubricile) din cadrul financiar multianual și linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate)

- Liniile bugetare existente

În ordinea rubricilor din cadrul financiar multianual și a liniilor bugetare.

Rubrica din cadrul financiar multianual	Linia bugetară	Tipul cheltuielilor	Contribuție			
	Rubrica 2: Creștere economică durabilă: resurse naturale Rubrica 5: Administrație	Dif./Nedif. ¹⁸	Țări AELS ¹⁹	Țări candidate ²⁰	Țări terțe	În sensul articolului 21 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul financiar
	05 01 02 11 – Cheltuieli cu personalul extern și alte cheltuieli de gestiune în sprijinul domeniului de politică „Agricultură și dezvoltare rurală” – Alte cheltuieli de gestiune 05 08 09 – Fondul european de garantare agricolă (FEGA) — Asistență tehnică operațională	Nedif.	NU	NU	NU	NU

¹⁸ Dif. = credite diferențiate / Nedif. = credite nediferențiate.

¹⁹ AELS: Asociația Europeană a Liberului Schimb.

²⁰ Țările candidate și, după caz, țările potențial candidate din Balcanii de Vest.

3.2. Impactul estimat asupra cheltuielilor

3.2.1. Sinteza impactului estimat asupra cheltuielilor

milioane EUR (cu trei zecimale)

Rubrica din cadrul financiar multianual	2	Creștere economică durabilă: resurse naturale
--	----------	---

DG AGRI			Anul 2020 ²¹	Anul 2021	Anul 2022	Anul 2023	A se introduce atâtia ani câți sunt considerați necesari pentru a reflecta durata impactului (cf. punctul 1.6)			TOTAL
• Credite operaționale										
05 08 09 – Fondul european de garantare agricolă (FEGA) — Asistență tehnică operațională.	Angajamente	(1)	0,05	0,05	0,05	0,05	Atât timp cât se aplică directiva			De indexat
	Plăți	(2)	0,05	0,05	0,05	0,05	Atât timp cât se aplică directiva			De indexat
Credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice ²²										
		(3)	-	-	-	-				
TOTAL credite pentru DG AGRI	Angajamente	=1+3	0,05	0,05	0,05	0,05	Atât timp cât se aplică directiva			De indexat
	Plăți	=2+3	0,05	0,05	0,05	0,05	Atât timp cât se aplică directiva			De indexat

²¹ Anul 2020 este anul în care începe punerea în aplicare a propunerii/inițiativei.

²² Asistență tehnică și/sau administrativă și cheltuieli de sprijin pentru punerea în aplicare a programelor și/sau a acțiunilor UE (fostele linii „BA”), cercetare indirectă și cercetare directă.

• TOTAL credite operaționale	Angajamente	(4)	0,05	0,05	0,05	0,05	Atât timp cât se aplică directiva			De indexat
	Plăți	(5)	0,05	0,05	0,05	0,05	Atât timp cât se aplică directiva			De indexat
• TOTAL credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul anumitor programe		(6)	-	-	-	-				
TOTAL credite în cadrul RUBRICII 2 din cadrul financiar multianual	Angajamente	=4+ 6	0,05	0,05	0,05	0,05	Atât timp cât se aplică directiva			De indexat
	Plăți	=5+ 6	0,05	0,05	0,05	0,05	Atât timp cât se aplică directiva			de indexat

Rubrica din cadrul financiar multianual	5	„Cheltuieli administrative”
--	----------	-----------------------------

milioane EUR (cu trei zecimale)

		Anul 2020	Anul 2021	Anul 2022	Anul 2023	A se introduce atâția ani câți sunt considerați necesari pentru a reflecta durata impactului (cf. punctul 1.6)	TOTAL
DG: AGRI							
• Resurse umane		0,215	0,215	0,215	0,215	Atât timp cât se aplică directiva	De indexat
• Alte cheltuieli administrative (1 reuniune pe an cu experți din cadrul autorităților de asigurare a conformității)		0,017	0,017	0,017	0,017	Atât timp cât se aplică directiva	De indexat
TOTAL DG AGRI	Credite	0,232	0,232	0,232	0,232	0,232	De indexat

TOTAL credite în cadrul RUBRICII 5 din cadrul financiar multianual	(Total angajamente = Total plăți)	0,232	0,232	0,232	0,232	0,23	De indexat
---	--------------------------------------	-------	-------	-------	-------	------	------------

milioane EUR (cu trei zecimale)

		Anul 2020 ²³	Anul 2021	Anul 2022	Anul 2023	A se introduce atâția ani câți sunt considerați necesari pentru a reflecta durata impactului (cf. punctul 1.6)	TOTAL
TOTAL credite în cadrul RUBRICILOR 1-5 din cadrul financiar multianual	Angajamente	0,282	0,282	0,282	0,282	Atât timp cât se aplică directiva	De indexat
	Plăți	0,282	0,282	0,282	0,282	Atât timp cât se aplică directiva	De indexat

²³

Anul 2020 este anul în care începe punerea în aplicare a propunerii/inițiativei.

3.2.2. Impactul estimat asupra creditelor operaționale

- ☐ Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de credite operaționale
- ☒ Propunerea/inițiativa implică utilizarea de credite operaționale, conform explicațiilor de mai jos:

Credite de angajament în milioane EUR (cu trei zecimale)

A se indica obiectivele și realizările ↓			Anul 2020		Anul 2021		Anul 2022		Anul 2023		A se introduce atâția ani câți sunt considerați necesari pentru a reflecta durata impactului (cf. punctul 1.6)						TOTAL	
	REALIZĂRI																	
	Tip ²⁴	Cost uri medii	Nr.	Costur i	Nr.	Costur i	Nr.	Costur i	Nr.	Costur i	Nr.	Costu ri	Nr.	Costur i	Nr.	Costur i	Nr. total	Costuri totale
Pentru toate cele trei OBIECTIVE SPECIFICE ²⁵																		
Crearea și întreținerea site-ului	Utilizar ea site-ului	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	Atât timp cât există directiva							De indexat
Subtotal pentru obiectivele specifice			1	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	Atât timp cât există directiva							De indexat
COSTURI TOTALE			1	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	Atât timp cât există directiva							De indexat

²⁴ Realizările se referă la produsele și serviciile care vor fi furnizate (de ex.: numărul de schimburi de studenți finanțate, numărul de km de străzi construiți etc.).

²⁵ Conform descrierii de la punctul 1.4.2. „Obiectiv(e) specific(e)...” Site-ul este dedicat schimbului de informații între autoritățile statelor membre și serviciile Comisiei și, ca atare, contribuie la îmbunătățirea poziției fermierilor în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente pe teritoriul întregii UE, la îmbunătățirea competitivității lor, la sporirea veniturilor lor și la menținerea stabilității pieței.

3.2.3. Impactul estimat asupra creditelor cu caracter administrativ

3.2.3.1. Sintează

- ☐ Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de credite cu caracter administrativ
- ☒ Propunerea/inițiativa implică utilizarea de credite cu caracter administrativ, conform explicațiilor de mai jos:

milioane EUR (cu trei zecimale)

	Anul 2020 ²⁶	Anul 2021	Anul 2022	Anul 2023	A se introduce atâtia ani câți sunt considerați necesari pentru a reflecta durata impactului (cf. punctul 1.6)	TOTAL
--	----------------------------	--------------	--------------	--------------	--	-------

RUBRICA 5 din cadrul financiar multianual								
Resurse umane	0,215	0,215	0,215	0,215	Atât timp cât se aplică directiva			De indexat
Alte cheltuieli administrative	0,017	0,017	0,017	0,017	Atât timp cât se aplică directiva			De indexat
Subtotal RUBRICA 5 din cadrul financiar multianual	0,232	0,232	0,232	0,232	0,232			De indexat

În afara RUBRICII 5²⁷ din cadrul financiar multianual							
Resurse umane							
Alte cheltuieli cu caracter administrativ							
Subtotal în afara RUBRICII 5 din cadrul financiar multianual							

TOTAL	0,232	0,232	0,232	0,232	0,232	De indexat
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	-------------------

Necesarul de credite în materie de resurse umane și de alte cheltuieli administrative va fi acoperit de creditele DG-ului care sunt deja alocate pentru gestionarea acțiunii și/sau realocate intern în cadrul DG-ului, completate, după caz, prin resurse suplimentare ce ar putea fi alocate DG-ului care gestionează acțiunea în cadrul procedurii de alocare anuală și în lumina constrângerilor bugetare.

²⁶ Anul 2020 este anul în care începe punerea în aplicare a propunerii/inițiativei.

²⁷ Asistență tehnică și/sau administrativă și cheltuieli de sprijin pentru punerea în aplicare a programelor și/sau a acțiunilor UE (fostele linii „BA”), cercetare indirectă și cercetare directă.

3.2.3.2. Necesarul de resurse umane estimat

- ☐ Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de resurse umane.
- ☒ Propunerea/inițiativa implică utilizarea de resurse umane, conform explicațiilor de mai jos:

Estimări în echivalent normă întreagă

	Anul 2020	Anul 2021	Anul 2022	Anul 2023	A se introduce atâtia ani câți sunt considerați necesari pentru a reflecta durata impactului (cf. punctul 1.6)		
•Posturi din schema de personal (funcționari și agenți temporari)							
05 01 01 01 (la sediu și în birourile reprezentanțelor Comisiei)	1,5	1,5	1,5	1,5	Atât timp cât se aplică directiva		
XX 01 01 02 (în delegații)							
XX 01 05 01 (cercetare indirectă)							
10 01 05 01 (cercetare directă)							
•Personal extern (în echivalent normă întreagă - ENI)²⁸							
XX 01 02 01 (AC, END, INT din „pachetul global”)							
XX 01 02 02 (AC, AL, END, INT și JED în delegații)							
XX 01 04 yy ²⁹	- la sediu						
	- în delegații						
XX 01 05 02 (AC, END, INT - cercetare indirectă)							
10 01 05 02 (AC, END, INT - cercetare directă)							
Alte linii bugetare (a se preciza)							
TOTAL	1,5	1,5	1,5	1,5	Atât timp cât se aplică directiva		

XX este domeniul de politică sau titlul din buget în cauză.

Necesarul de resurse umane va fi asigurat din efectivele de personal ale DG-ului în cauză alocate deja pentru gestionarea acțiunii și/sau realocate intern în cadrul DG-ului, completate, după caz, prin resurse suplimentare ce ar putea fi alocate DG-ului care gestionează acțiunea în cadrul procedurii de alocare anuală și în lumina constrângerilor bugetare.

Descrierea sarcinilor care trebuie efectuate:

Funcționari și personal temporar	3 funcționari AD cu timp parțial 50 %
Personal extern	

3.2.4. Compatibilitatea cu actualul cadru financiar multianual

- ☒ Propunerea/inițiativa este compatibilă cu cadrul financiar multianual existent.
- ☐ Propunerea/inițiativa necesită o reprogramare a rubricii corespunzătoare din cadrul financiar multianual.

²⁸ AC = agent contractual; AL = agent local; END = expert național detașat; INT = personal pus la dispoziție de agenții de muncă temporară; JED = expert tânăr în delegații.

²⁹ Subplafonul pentru personal extern acoperit din creditele operaționale (fostele linii „BA”).

- ☐ Propunerea/inițiativa necesită recurgerea la instrumentul de flexibilitate sau la revizuirea cadrului financiar multianual.

3.2.5. *Contribuția terților*

- Propunerea/inițiativa nu prevede cofinanțare din partea terților.

3.3. Impactul estimat asupra veniturilor

- X Propunerea/inițiativa nu are impact financiar asupra veniturilor.